

رژیم ایران و دولتهای بزرگ(آمریکا، اروپا)، روسیه، چین و..... پروژه اتمی رژیم ایران- آژانس بین المللی انرژی و چالشهای جهانی با آن

پایان جلسه 3 ساعته شورای عالی امنیت ملی // ایران فردا مقدمات راه اندازی از سایت UCF اصفهان را آغاز می کند

یکشنبه 9 مرداد ۱۳۸۴ - 31 جولای ۲۰۰۵

با پایان جلسه شورای عالی امنیت ملی کشورمان ، آغاز فعالیت های هسته ای کارخانه UCF اصفهان از فردا قطعی شد.

به گزارش خبرنگار سیاسی "مهر" به نقل از منابع آگاه ، نشست امروز شورای عالی امنیت ملی که از ساعت 17 آغاز شده بود ، پس از 3 ساعت بحث و تبادل نظر ، دقایقی پیش پایان یافت.

بر اساس مصوبه جلسه امشب ، جمهوری اسلامی ایران صبح فردا نامه رسمی خود را تحویل مقامات آژانس بین المللی انرژی خواهد داد و بلافاصله مقدمات راه اندازی سایت هسته ای اصفهان آغاز می شود.

ایران فردا از سرگیری غنی سازی اورانیوم را به اطلاع آژانس می رساند

یکشنبه 9 مرداد ۱۳۸۴ - 31 جولای ۲۰۰۵

در پایان جلسه سه ساعته شورای عالی امنیت ملی ایران تصمیم نهایی برای از سرگیری فعالیت های هسته ای در کارخانه اصفهان اتخاذ شد.

به گزارش خبرنگاری مهر به نقل از خبرنگاری فرانسه، یکی از مقامات ارشد ایران با پایان نشست سه ساعته شورای عالی امنیت ملی ایران در مورد تصمیم نهایی این شورا اعلام کرد که ایران فردا دوشنبه به آژانس بین المللی انرژی اتمی آغار فعالیت های هسته ای خود در ارتباط با غنی سازی اورانیوم را اعلام خواهد کرد و بلافاصله پس از آن فعالیتها از سر گرفته خواهد شد.

این منبع ارشد ایرانی که خواست نامش فاش نشود در گفتگو با خبرنگاری فرانسه اعلام کرد: " ایران فردا دوشنبه طی نامه ای آغاز فعالیت های مرتبط با غنی سازی اورانیوم در کارخانه اصفهان را رسماً به اطلاع آژانس انرژی اتمی می رساند."

وی در ادامه در مورد زمان دقیق از سرگیری فعالیت های هسته ای گفت: " ما بلافاصله پس از اعلام به آژانس فعالیت های هسته ای خود را آغاز خواهیم کرد."

فرصت تمام شد ؛

بازی رندانه اروپا در وقت اضافه ؛ چشم انتظاری مردم از خاتمی در وقت قانونی

یکشنبه 9 مرداد ۱۳۸۴ - 31 جولای ۲۰۰۵

بر اساس توافقی که مذاکره کنندگان هسته ای کشورمان در نشست خرداد ماه ژنو با درخواست سه کشور اروپایی داشتند عصر امروز یکشنبه 31 جولای 2005 مهلت آنها برای ارائه طرح جامع به ایران تمام شد. در عین حال مسوولان وزارت امور خارجه انگلیس معتقدند که باید در هفته اول ماه اوت که از فردا آغاز می شود طرح خود را ارائه خواهند داد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری مهر ، کارشناسان نزدیک به پرونده هسته ای ابراز می دارند که قطعاً اروپا نقطه نظرات طرح خود را طی دو ماه گذشته بسته است و تنها بنا دارد که با برخی اقدامات تاخیری ضمن اینکه نشان می دهد به تعیین ضرب الاجل های ایران اعتنایی نمی کند از دیگر سو نیز با تست کردن حساسیت های موجود در ایران و نیز بدست آوردن اخبار قطعی از ترکیب دولت آینده در زمانی فراتر از دولت خاتمی طرح را ارائه دهد. به عبارتی برای آخرین بار مشت خود را طوری برای طرف ایرانی بگشاید که کف دستش قابل خواندن باشد.

اروپا در این مرحله از مذاکرات بازی خود در وقت اضافه را کاملاً آگاهانه انتخاب کرده است و اکنون باید دید که برخورد خاتمی و روحانی در روزهای آخر دولتمردی قانونی شان چه خواهد بود؟ آیا آنچنان که خاتمی هفته پیش وعده داده بود کلید استارت فعالیتها با انگشت او زده خواهد شد؟

بر این اساس اروپا در این مرحله از مذاکرات بازی خود در وقت اضافه را کاملاً آگاهانه انتخاب کرده است و اکنون باید دید که برخورد خاتمی و روحانی به عنوان مسوولین اصلی پرونده هسته ای تا روز چهارشنبه چیست و در حالی که اروپا وقت اضافه خود ساخته ای به پرونده سنجاق کرده است واکنش این دو نفر در روزهای آخر دولتمردی قانونی شان چه خواهد بود؟

رییس جمهور خاتمی هفته پیش قاطعانه تاکید کرده بود که دهم مرداد از نظر ایران مهلت نهایی اروپا است و اگر سه کشور طرف ایران طرح خود را که متضمن حقوق حقه ایران باشد ارائه ندهند ایران فعالیت های هسته ای خود را از سر خواهد گرفت. افکار عمومی در پی پاسخ به این سوالند که آیا آنچنان که خاتمی هفته پیش وعده داده بود کلید استارت فعالیتها با انگشت او زده خواهد شد؟

دو نفر در روزهای آخر دولتمردی قانونی شان چه خواهد بود؟

رییس جمهور خاتمی هفته پیش قاطعانه تاکید کرده بود که دهم مرداد از نظر ایران مهلت نهایی اروپا است و اگر سه کشور طرف ایران طرح خود را که متضمن حقوق حقه ایران باشد ارائه ندهند ایران فعالیت های هسته ای خود را از سر خواهد گرفت. افکار عمومی در پی پاسخ به این سوالند که آیا آنچنان که خاتمی هفته پیش وعده داده بود کلید استارت فعالیتها با انگشت او زده خواهد شد؟

دو نفر در روزهای آخر دولتمردی قانونی شان چه خواهد بود؟

رییس جمهور خاتمی هفته پیش قاطعانه تاکید کرده بود که دهم مرداد از نظر ایران مهلت نهایی اروپا است و اگر سه کشور طرف ایران طرح خود را که متضمن حقوق حقه ایران باشد ارائه ندهند ایران فعالیت های هسته ای خود را از سر خواهد گرفت. افکار عمومی در پی پاسخ به این سوالند که آیا آنچنان که خاتمی هفته پیش وعده داده بود کلید استارت فعالیتها با انگشت او زده خواهد شد؟

دو نفر در روزهای آخر دولتمردی قانونی شان چه خواهد بود؟

رییس جمهور خاتمی هفته پیش قاطعانه تاکید کرده بود که دهم مرداد از نظر ایران مهلت نهایی اروپا است و اگر سه کشور طرف ایران طرح خود را که متضمن حقوق حقه ایران باشد ارائه ندهند ایران فعالیت های هسته ای خود را از سر خواهد گرفت. افکار عمومی در پی پاسخ به این سوالند که آیا آنچنان که خاتمی هفته پیش وعده داده بود کلید استارت فعالیتها با انگشت او زده خواهد شد؟

به گزارش مهر، در نشست ماه ژوئن گذشته کمیته راهبری ایران و سه کشور اروپایی (موسوم به EU3) در ژنو، طرف اروپایی با اعلام اینکه طرح چهار مرحله ای جمهوری اسلامی ایران را نپذیرفته است در برابر این سوال هیات ایرانی که آیا طرح جایگزینی در این زمینه دارید فرصت 2 ماهه ای را برای ارائه این طرح در خواست کرد که امروز به پایان رسید.

تاکید ایران در آن هنگام این بود که طرح اروپا باید واجد نگاه برابر به موضوع تضمین های امنیتی برای صلح آمیز بودن فعالیتهای هسته ای ایران از یکسو و همچنین تضمین های قطعی و محکم اتحادیه اروپا برای همکاری با ایران در زمینه های هسته ای، تجاری و سیاسی و امنیتی باشد. تاکیدی که مورد توافق مذاکره کنندگان اروپایی نیز قرار گرفته بود.

در حالیکه بسیاری از آگاهان سیاسی آن هنگام درخواست اروپا را ترفندی برای درگیر کردن موضوع پرونده هسته ای به مساله انتخابات قلمداد می کردند، مذاکره کنندگان کشورمان با حسن نیت ضمن هشدار به طرف اروپایی برای گریز از چنین قصدی مکررا یادآور می شدند که سیاستهای هسته ای جمهوری اسلامی ایران در مراجعی بالاتر از دولت تعیین می شود و دارای چنان ثباتی است که با تغییر دولتها دگرگون نمی شود.

گزارش مهر می افزاید: چند روز پیش برخی رسانه های غربی از جمله رویترز مفاد طرح اروپا را در حالی درز دادند که به قول خود آنها "جعبه ای توخالی با رویانهای قرمز رنگ فریبنده" بود. طرحی که بر اساس آن اروپا مجددا در را بر همان پاشنه کهنه قدیمی می چرخاند که بهترین مکانیزم تضمین عینی صلح آمیز بودن فعالیتهای هسته ای ایران چشم پوشیدن از تولید سوخت هسته ای است؟! یعنی پاک کردن صورت مساله به جای حل آن که در نوع خود نشان می دهد ایران از قدرت ابتکار و مهارت دیپلماتیک بیشتری از طرف اروپایی خود برای حل مسالمت آمیز بحران برخوردار بوده است. مسوولان مذاکره کننده کشورمان طی روزهای اخیر به کرات از نپذیرفتن وقت اضافی در تقویم مذاکرات خود با اروپا پافشاری کرده اند و بر همین اساس نیز دوشنبه اول اوت نامه ای از ایران در آژانس بین المللی انرژی اتمی به ثبت خواهد رسید که اعلام می کند ایران تجهیزات و تاسیسات سایت تبدیل مواد اصفهان را با حضور بازرسانی که در تهران اقامت دارند فک پلمپ خواهد کرد.

گزارش اختصاصی "مهر" از کارخانه UCF اصفهان (1)

جریان دوباره اورانیوم ایرانی در رگ های فناوری اتمی ایرانی // مهندسان اتمی ایران در دوره تعلیق پرکارتر از گذشته بوده اند

یکشنبه 9 مرداد ۱۳۸۴ - 31 جولای ۲۰۰۵

مهندسان و تکنسین های کارخانه UCF اصفهان طی ماههای گذشته و همزمان با دوره تعلیق خط تولید UF6، برخی امور اجرایی و عملیاتی را در این طرح انجام داده و برنامه ریزی آنها به گونه ای بوده است که بتوانند کلیه واحدهای عملیاتی و جنبی این کارخانه را که احتمالا از برنامه عقب بوده اند آماده بهره برداری کرده و یا زودتر از برنامه آماده راه اندازی سازند. ضمن اینکه نیم نگاهی نیز به باز کردن دریچه های تازه ای برای تحقیقات در فناوری مواد صلح آمیز هسته ای داشته اند.

به گزارش خبرنگار انرژی هسته ای "مهر" از اصفهان، کارخانه فرآوری اورانیوم اصفهان یکی از تاسیسات مهم و محوری معاونت تولید سوخت سازمان انرژی اتمی در زمینی بالغ بر 60 هکتار شامل 60 واحد تولیدی ساختمانهای فرآیندی و غیر فرآیندی تاسیس شده که کلیه تجهیزات آن که حدود 15000 دستگاه است به دست متخصصان داخلی ساخته شده است.

کلیه امور طراحی، نصب و اجرای بخشهای مختلف کارخانه UCF به دست متخصصان توانمند ایرانی انجام شده است و این توان و استعداد موجب شده است که علیرغم اینکه تنها 70 درصد کار اجرایی سایت انجام شده است، بیش از 40 تن ترکیبات گوناگون اورانیوم در این مرکز تولید شود.

این سایت در مرکزیت چرخه سوخت هسته ای کشور قرار گرفته و پلی میان صنایع بالا دست و پایین دست هسته ای ایران است که با بهره گیری از دانش فنی انحصاری و با تکیه بر توانمندیهای بیش از یکهزار متخصص ایرانی در کلیه مراحل طراحی، ساخت و اجرا ایجاد شده است.

تبدیل کیک زرد U308 به ترکیبات دیگر اورانیوم یعنی UO2 و UF4 و UF6 مهمترین فعالیتی است که در این کارخانه انجام می شود و غنی سازی اورانیوم جزو وظایف کارخانه UCF نیست.

تبدیل کیک زرد U308 به ترکیبات دیگر اورانیوم یعنی UO2 و UF4 و UF6 مهمترین فعالیتی است که در این کارخانه انجام می شود و غنی سازی اورانیوم جزو وظایف کارخانه UCF نیست.

گزارش "مهر" حاکیست: در سال 1377 مقدمات انجام کار بدست جوانان ایرانی فراهم شد و از سال 79 رسماً جمعی از مهندسان جوان و چهره های عالم ایرانی با تکیه به دانش و فناوری داخلی کار را در دست گرفتند و اکنون طی چهار سال با انجام هفتاد درصد پروژه توانستند در همه حوزه هایی که در این سایت و مجموعه عظیم هسته ای که باید به حق یکی از افتخارات ملی نام نهاد دست یابند.

مجریان این پروژه سعی کرده اند زبده ترین و مستعدترین فارغ التحصیلان دانشگاهها را جذب کنند و در کنار آنها از تکنیسین های توانمند نیز بهره بگیرند و در راستای سیاستهای سازمان انرژی اتمی و معاونت تولید سوخت هسته ای گام بردارند.

تولید گاز فلوتورازالکترولیز HF نیز به عنوان یک محصول استراتژیک و یک گاز قوی در این کارخانه صورت می گیرد. این گاز به عنوان یک ماده اصلی در صنایع شیمیایی کشور کاربرد دارد.

در این ماه ها با توجه به اینکه در خط تولید UF6 تعلیق داشتیم برخی امور اجرایی و ساختمانی انجام شده و برنامه ریزی به گونه ای بوده است که کلیه واحدهای اجرایی و جنبی کارخانه که تاخیر در راه اندازی داشتند به بهره برداری برسند .

گزارش خبرنگار مهر می افزاید طبق توافق ایران و اروپا قرار بود فعالیت این کارخانه به طور موقت برای مدتی محدود تا به نتیجه رسیدن مذاکرات هسته ای ایران و اروپا به حالت تعلیق درآید ؛ در طول مدت تعلیق به دلیل اینکه محصول AUC مدت زیادی نمی تواند نگهداری شود با آژانس توافق شده بود فقط تا مرحله تبدیل به UF4 که پایدارتر است ادامه یابد.

کار ساخت کارخانه UCF اصفهان در سال 71-72 برای اجرای یکی از پروژه ها با انعقاد قراردادی با شرکت چینی آغاز شد . در طول مدت 5 سال چینی ها تنها 10 درصد کار را انجام دادند و بعد تحت فشار قدرتهای بزرگ سیاسی سر باز زدند و گمان نمی کردند این کار با تکیه به دانش و اندیشه مهندسان ایرانی قابل انجام باشد و بعد از قطع یک جانبه قرارداد از سوی چین، مسوولین پروژه با برخی کشورهای دیگری که این دانش را در اختیار داشتند وارد گفتگو و رایزنی شدند اما همه آنها پاسخ منفی دادند.

امروز با استفاده از منابع ارزشمند اورانیوم در کشور؛ کیک زرد را تولید و پس از فرآوری ترکیبات اورانیوم مانند UF6 از آن در اختیار مجموعه دیگر هسته ای کشور قرار می گیرد تا در فرایند غنی سازی با 3/5 تا 5 درصد برای مصارف مختلف دانش هسته ای از قبیل کشاورزی ، پزشکی و تولید انرژی استفاده شود و یا در مراحل نهایی برای غنی سازی پیگیری شود.

مجریان طرح کارخانه UCF اصفهان ، برنامه های آینده مرکز را بهبود و افزایش کیفیت و بالا بردن روشهای تحقیق و توسعه و بکار گیری نتایج این تحقیقات در محصولات تولیدی اعلام کرده و می افزایند که محصولات اتمی مواد ساده ای نیست که یک روز یا یک هفته ای تولید شود بلکه مسیری طولانی دارد که خوشبختانه با توان متخصصان داخلی این مرکز این مسیر طولانی در زمان کوتاهی طی می شود.

بر اساس بررسی های صورت گرفته و همچنین تایید کلیه فاکتورهای ایمنی از سوی مراجع معتبر بین المللی ، در کارخانه UCF اصفهان کلیه ملاحظات زیست محیطی رعایت شده است.

علی آقا محمدی در گفتگو با "مهر" خبر داد: حضور سفیران سه کشور اروپایی در دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی // اول اوت آخرین فرصت اروپایی هاست // هنوز فرصت اصلاح طرح و جلب نظر ایران برای اروپا وجود دارد

شنبه 8 مرداد ۱۳۸۴ - 30 جولای ۲۰۰۵

مسئول کمیته اطلاع رسانی شورای عالی امنیت ملی خبر داد: امروز سفیران سه کشور اروپایی با حضور در دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی در تهران خواستار تعویق زمان ارائه طرح اروپا به ایران تا هفتم اوت (16 مرداد) شدند .

علی آقامحمدی مسئول کمیته اطلاع رسانی شورای عالی امنیت ملی در گفتگو با خبرنگار سیاسی " مهر " ، با اشاره به این که این درخواست طی نامه ای از سوی سه کشور انگلیس ، فرانسه و آلمان اعلام شده است ، افزود : نتیجه ملاقات سفرا به اطلاع شورای عالی امنیت ملی رسید .

عضو هیات مذاکره کننده هسته ای ایران اعلام کرد : بعد از بررسی ها مقرر شد ، از آنجا که طبق قرار طرح اروپا می بایست تا اول اوت (دهم مرداد) ارائه شود و از سوی دیگر طبق اطلاعات رسیده ، در این طرح حداقل خواسته های اصلی جمهوری اسلامی ایران (طی پیام دکتر روحانی به اطلاع سه کشور اروپایی رسیده بود) ، وجود ندارد لذا به نظر می رسد که بدون تغییر در قرار قبلی ایران و اروپا ، اول اوت آخرین فرصت اروپایی ها ست تا طرح خود را که حاوی حد اقل خواسته های ایران است ارائه کنند .

آقامحمدی با اشاره به اینکه هنوز فرصت اصلاح طرح و جلب نظر ایران برای اروپا وجود دارد تاکید کرد : در غیر این صورت همچنانکه گفته شده است ، نقض توافقنامه پاریس از سوی اروپا صورت گرفته و جمهوری اسلامی ایران اقدامات لازم را در جهت حفاظت از حقوق ملی خود به عمل خواهد آورد .

گزارش حسن روحانی به خاتمی

شرح فعالیت های شورای عالی امنیت ملی در خصوص پرونده های هسته ای کشور

یکشنبه 9 مرداد ۱۳۸۴ - 31 جولای ۲۰۰۵

متن کامل گزارش دبیرشورای عالی امنیت ملی به رییس جمهور که نسخه ای از آن توسط دفتر شورای عالی امنیت ملی در اختیار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) قرار گرفته، به شرح زیر است:

«حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای سید محمد خاتمی؛

ریاست محترم جمهور و رییس شورای عالی امنیت ملی،

احتراما لازم دیدم در روزهای پایانی دولت شما در رابطه با مسوولیت اینجانب نسبت به پرونده

هسته ای کشور گزارشی را خدمت شما ارائه نمایم.

از اولین سال پیروزی انقلاب اسلامی یکی از تصمیمات اروپا و غرب به رهبری آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران این بود که برای همیشه از انرژی هسته‌ای محروم نمایند. برهم زدن توافقات انجام شده در زمینه هسته‌ای با رژیم گذشته توسط آمریکا، لغو قرارداد مربوط به نیروگاه بوشهر از طرف آلمان، عدم توجه به تفاهم مربوط به پروژه نیروگاه دارخوین و عدم تحویل گاز هگزافلوراید خریداری شده و ایجاد محدودیت‌های فراوانی در شرکت اوردیف توسط فرانسه؛ ممانعت از اجرای قرارداد مربوط به فرآوری کیک زرد از طرف انگلستان و متعاقباً تحریم جامع و وسیع فن آوری و تجهیزات و حتی دانش هسته‌ای، اقداماتی بود که مجموعه کشورهای غربی و به ویژه آمریکا به صورت یکپارچه و فراگیر علیه ایران اعمال نمودند تا مطمئن شوند که ایران هیچ گاه و تحت هیچ شرایطی به این فن آوری دست نخواهد یافت.

این موضع غیرقانونی در واقع بخشی از مواضع خصومت آمیز غرب علیه ایران است که از بدو پیروزی انقلاب اسلامی به طرق مختلف ابراز و اعمال شده است. حاکمیت نظام اسلامی، امنیت ملی و تمامیت ارضی کشور هیچ زمان در طول بیست و هفت سال گذشته مورد حمایت و حتی مورد پذیرش آنها به صورت واقعی قرار نگرفت. تفکر حاکم بر ایران و اراده این ملت بزرگ مبتنی بر استقرار و ترویج مردم سالاری دینی و استقلال طلبی و عدالت خواهی هیچگاه خوشایند غرب نبوده و نخواهد بود. بنابراین در هیچ مقطعی پس از پیروزی انقلاب اسلامی روابط ایران و غرب شکل عادی و تمام عیار به خود نگرفت. بالاترین حد مذاکرات ایران با اروپا مذاکرات انتقادی بود که پس از سالها به مذاکرات سازنده تبدیل شد که از حیث محتوا همان وضعیت انتقادی حفظ شد و هیچگاه تعهد واقعی سیاسی، امنیتی و اقتصادی را از جانب اروپا شامل نگشت. جهت گیری اروپایی‌ها در این فرآیند منطبق با هدف اعلام شده آمریکا مبتنی بر تغییر رفتار و تغییر ماهیت جمهوری اسلامی بود. آمریکا این هدف را با زبان تهدید و اروپا آن را با بیان انتقادی دنبال می‌کردند.

ماموریت اصلی شورای عالی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران از بدو تاسیس آن، ضمن پیش بینی حوادث مهم، پیشگیری و مقابله با بحران‌های امنیتی داخلی و تهدیدات خارجی و ارتقا امنیت ملی از طریق تقویت اقتدار ملی و کشف توطئه‌های دشمنان و دفع آنها بوده است. طی 16 سال گذشته گستره وسیعی از موضوعات و مسایل ملی و بین‌المللی در زمینه‌های دفاعی، امنیتی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در این شورا مطرح و مورد بررسی قرار گرفت و برنامه‌های لازم مورد تصویب و به اجرا درآمد.

مهمترین این موضوعات شامل تحولاتی بود که می‌توانست امنیت کشور را به طور جدی مورد تهدید قرار دهد، بخش عمده‌ای از مذاکرات با عراق که منجر به آزادی اسرای سرافراز کشورمان و پایان اشغال میهن عزیزمان و متجاوز شناختن عراق در سازمان ملل متحد شد؛ پیش‌بینی به موقع تجزیه شوروی سابق و اقدامات مناسب نسبت به همسایگان شمالی؛ حمله عراق به کویت و ورود نیروهای ائتلاف به منطقه و نحوه موضع گیری کشورمان در این تحولات مهم؛ بحران ایران و افغانستان پس از حاکمیت طالبان و به ویژه پس از ترور دیپلمات‌های کشورمان توسط طالبان که تا سر حد جنگ پیش رفت؛ اشغال افغانستان و سپس عراق و تغییر حکومت‌ها در این دو کشور؛ تحولات اخیر لبنان پس از خروج نیروهای سوریه؛ نحوه مقابله با تروریسم بین‌المللی و مدیریت و ساماندهی این مساله؛ عبور از معضلات و بحران‌های داخلی؛ اقدامات به موقع اقتصادی منجمله تغییر سبد ذخائر ارزی کشور و تبدیل بخش قابل توجهی از ذخائر دلاری کشور به سایر ارزهای معتبر که سود چند میلیارد دلاری برای کشور به همراه داشت؛ جزو موضوعات مهمی بود که با تدبیر و برنامه‌ریزی نه تنها تهدیدات بزرگ دفع گردید، بلکه در مجموع جایگاه و اقتدار کشور ارتقا یافته و دامنه تاثیر و نفوذ کشور در منطقه بسیار وسیع‌تر و عمیق‌تر از گذشته شده است.

مجموعه این اقدامات بر مبنای تحلیل‌های دقیق، شناخت کامل از وضعیت کلان کشور و برنامه ریزی‌های واقع‌گرا و عملی تدوین و تدبیر شده‌اند. این نکته از ابتدا مطرح بوده و هست که تعارض جهان غرب با جمهوری اسلامی ایران پایان نخواهد یافت، مگر آن که توانایی کشور در زمینه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و علوم و فن آوری به سطحی برسد که روابط متوازن و عادلانه با ایران اجتناب ناپذیر شود. با عنایات خداوند متعال، ایثار مردم غیور و تلاش مسوولین بخش مهمی از این هدف برآورده شده و اقتدار ملی و به تبع آن امنیت ملی به نقطه پایدار و متسحکمی رسیده است. جناب‌عالی در طول 8 سال گذشته در جریان جزییات مباحث و تصمیمات این شورا بوده‌اید. مهمترین این مباحث در دو سال اخیر که نقش تعیین کننده‌ای در امنیت ملی کشور داشته و به همین علت مورد توجه عمیق افکار عمومی بوده، موضوع هسته‌ای است.

محرومیت تحمیل شده از جانب غرب در زمینه فعالیت‌های صلح آمیز هسته‌ای هیچگاه برای جمهوری اسلامی ایران قابل پذیرش نبوده است. برای ما روشن بود که با کاهش تدریجی منابع هیدروکربن، انرژی هسته‌ای طرف دهه‌های آتی به عنوان منبع سوم انرژی پس از نفت و گاز نقش وسیعی در تامین سوخت ایفا خواهد نمود. لذا ایجاد حفظ و توسعه توان ملی در این صحنه به عنوان یک ضرورت تلقی شده و علیرغم محدودیت‌های گسترده بین‌المللی به طور جدی و مستمر پیگیری شد. در سال‌های اخیر مذاکرات متعددی با کشورهایایی که قابلیت همکاری با ایران را داشتند، صورت گرفت ولی اغلب این تلاشها بی نتیجه ماند یا نیمه کاره رها شد. تنها در مورد نیروگاه بوشهر این همکاری توأم با مشکلات فراوان استمرار یافت، گرچه مخالفت آمریکا و غرب تاخیر پروژه را به همراه داشت. طی سه دوره متوالی ریاست جمهوری در آمریکا ممانعت از ساخت و تکمیل نیروگاه بوشهر و مهمتر از آن، جلوگیری از

تحويل سوخت نیروگاه به ایران در دستورک از مذاکرات سران روسیه و آمریکا بوده و اروپا نیز با آمریکا در این باب هم نوایی کرده است. بنابراین برای ایران گریزی نبود جز آن که این فن آوری را تا سرحد امکان در داخل کشور ایجاد کند.

طی 6 سال اخیر جلسات منظم در سطوح مختلف با مشارکت مسوولین عالی رتبه کشور تشکیل شد تا امکانات و قابلیت‌های کشور را به گونه‌ای هماهنگ برای دستیابی به فن آوری هسته‌ای بسیج نماید. این تلاشها با عنایت ویژه مقام معظم رهبری و حمایت تمام عیار جنابعالی و اقدامات ارزشمند سازمان انرژی اتمی و نبوغ و تلاش دانشمندان کشور به تدریج به نقطه‌ای رسید که دنیا ناگزیر شد توان هسته‌ای ایران را باور کند. امروز ایران صاحب يك فن آوری هسته‌ای بومی است که برخاسته از مردم و متعلق به مردم است و چون بومی است قابل انتزاع از کشور نخواهد بود.

تصمیم بر این بود که پس از حصول نتیجه نهایی، برنامه ریزی و اقداماتی که در این دوران برای کسب فن آوری صلح آمیز و تجربه اندوزی صورت گرفته به طور کامل و مردم و به نهادهای بین‌المللی گزارش شود، ولی گزارش جاسوسان بین‌المللی و مزدوری منافقین که می‌خواستند با دروغ پردازی و اتهام فعالیت غیر صلح آمیز این دستاورد مهم ملی را به دشمنان ایران واگذار نمایند، این برنامه را با مشکل مواجه نمود. در ابتدای امر کارشناسان سازمان انرژی اتمی و وزارت امور خارجه تلاش کردند با تبیین و توضیح اقدامات صلح آمیز انجام شده و گفت‌وگو با بازرسان آژانس موضوع را حل و فصل کنند. ولی این اقدامات نتیجه بخش نبود و وضعیت به تدریج بحرانی شد تا آن که به صدور يك قطعنامه سنگین و تهدیدآمیز علیه جمهوری اسلامی ایران در شهریور ماه سال 1382 انجامید. این بحران باعث اختلال جدی در وضعیت سیاسی و اقتصادی کشور شد و می‌رفت تا امنیت ملی را در مخاطره قرار دهد. در این مقطع آمریکا احساس می‌کرد در عراق به پیروزی بزرگ و سهل‌الوصول دست یافته است و بر این اراده بود که به بهانه واهی تسلیحات هسته‌ای ایران را در نوبت بعدی اقدامات خصومت آمیز خود قرار دهد. در این شرایط بود که به ناچار شورای امنیت ملی وارد صحنه شد و در جلسه سران نظام تصمیم بر این شد که فرماندهی و مدیریت عبور از بحران به يك نفر واگذار شود. لذا جنابعالی با کسب نظر مقام معظم رهبری و تأکید سران قوا و با هدف ایجاد هماهنگی کامل بین کلیه نهادهای ذریع داخلی در نیمه مهرماه سال 1382 مسوولیت امر را به اینجانب واگذار نمودید و اینجانب علیرغم عدم تمایل و پیش بینی مشکلات فراروی امر، به دلیل شرایط کشور و تأکید جنابعالی و توصیه موکد مقام معظم رهبری، مسوولیت امر را پذیرفتم.

با بحث‌های انجام شده در سطوح کارشناسی و وزرا، پنج مرحله برای مواجهه با این موضوع پیش بینی و برنامه‌ی لازم تدوین شد:

1- مهار بحران و دور کردن تهدید از کشور؛

2- مصون نگه داشتن تاسیسات و امکانات موجود؛

3- توسعه و تقویت ظرفیت‌ها؛

4- ترمیم و تقویت موضع حقوقی؛

5- و تبدیل بحران به فرصت؛

مرحله‌ی اول با فوریت و حساسیت ویژه همراه بود، چون هم اظهار موارد قصور و هم عدم اظهار آنها می‌توانست بهانه‌ای برای ارجاع پرونده به شورای امنیت سازمان ملل گردد. هدف آمریکا تکرار مصوبات عراق در مورد ایران بود تا بازرسان دسترس‌ی‌های نامحدود به امکانات، تجهیزات و افراد پیدا کنند و با عدم پذیرش مصوبات شورای امنیت توسط ایران، مراحل بعدی تهدید تا عملیات نظامی در دستور کار قرار گیرد تا نهایتاً آمریکا نتواند نیت اصلی خود را که مقابله با نظام است پی بگیرد. در آن مقطع، دو دیدگاه افراطی و تفریطی در داخل کشور مطرح بود. گرچه هر دو گروه پشتوانه و حمایت محدودی داشتند؛ ولی در عین حال تصمیم‌گیری منطقی و مدیریت مدبرانه را در این موضوع با مشکل مواجه کرده بودند. نظریه افراطی مبتنی بر مقابله مستقیم، بی‌اعتنایی به قطعنامه‌ی آژانس و نهایتاً خروج از معاهده‌ی NPT بود و بر این اعتقاد استوار بود که طرف مقابل در برابر این اقدامات فوراً عقب نشینی خواهد کرد و از موضع ضعف، امتیازات بزرگی به ایران اعطا خواهد نمود. شیوه‌ای که کره‌ی شمالی اتخاذ نموده بود، سرمشق این تفکر بود. متقابلاً نظریه‌ی تفریطی مبتنی بر پذیرش کامل خواسته‌های آمریکا و صرف نظر کردن از توانایی هسته‌ای در قبال برخی از امتیازات از جانب غرب بود. تصمیم لیبی به نابود کردن تجهیزات هسته‌ای نیز سرلوحه‌ی این دیدگاه تلقی می‌شد. هیچ يك از این دو نظر مورد تأیید نظام نبود، نه کشور در آن مقطع هنوز برای مواجهه با تهدیدات بزرگ خود را آماده کرده بود و نه از دست دادن همه‌ی دستاوردها در اولین فشار دشمن، با نظر ملت و جایگاه بلند کشور و منافع ملی سازگاری داشت. لذا مقرر شد با تدبیر و برنامه ریزی حساب شده و همه جانبه، هم آمادگی برای مقابله با تهدیدات احتمالی ایجاد شود و هم فناوری هسته‌ای حفظ و تقویت شود و هم چالش به وجود آمده به عادی سازی و ارتقاء جایگاه سیاسی ایران منجر گردد.

دو موضوع در دستور کار قرار گرفت، حل مسایل فنی - حقوقی بر مبنای اظهار برنامه‌ی هسته‌ای و همکاری کامل با آژانس از طریق اجرای کامل پروتکل الحاقی و راهکار سیاسی از طریق مذاکره با کشورهای موثر و ذي نفوذ در صحنه‌ی بین‌المللی.

برای مقابله با تهدید فوری، گزینه‌های مختلف بررسی شد. بدیهی است مدعی اصلی علیه ایران در موضوع هسته‌ای آمریکا است و قابلیت این کشور برای مقابله یا مصالحه در این مورد به مراتب بیش از دیگران است. ولی آمریکا در آن مقطع تنها به تسلیم شدن ایران در برابر تهدیداتش می‌اندیشید و بنای

تفاهم نداشت. ایران نیز به دلیل تجربیات گذشته، مذاکره با آمریکا را مطلوب و به مصلحت نمی‌دید. روسیه نیز به دلیل تداوم همکاری با ایران و شرایط و جایگاه ضعیف بین‌المللی برای ورود به این کارزار سیاسی را نداشت. ضمن آنکه استقلال ایران در تولید سوخت را نمی‌پسندید. چین و کشورهای غیر متعهد دوستان خوبی بوده‌اند؛ ولی اندوخته‌ی کافی سیاسی برای مواجهه با موضوعی با این درجه از اهمیت و پیچیدگی را نداشتند. اروپا نیز از آن جهت که مخالف دستیابی ایران به توانایی هسته‌ای بود، گزینه‌ی خیلی مناسبی نبود، ولی شکافی که در مساله‌ی عراق بین اروپا و آمریکا بروز کرده بود و عدم تمایل فرانسه و آلمان و حتی انگلستان به تکرار ماجرای عراق و منطقه، روزه‌ای ولو محدود برای رویکرد سیاسی را فراهم نمود. اتفاقاً سه کشور هم همین اندیشه را دنبال می‌کردند و با ارسال نامه‌ای از طرف سه وزیر، در این امر پیشقدم شدند.

هدف اولیه‌ی سه وزیر در سفر به تهران، تضمین امنیت به تهران در برابر اخذ تعهد نسبت به توقف دائمی چرخه‌ی سوخت بود. مذاکرات در شرایط بسیار دشواری انجام شد ولی نهایتاً به جای توقف به تعلیق آنهم داوطلبانه و با هدف اعتمادسازی تن دادند. خوشبختانه آمریکایی‌ها در آن شرایط از اینکه برنامه‌ریزی همه جانبه‌شان دچار شکست شد، خشمگین بودند و اروپایی‌ها را ساده‌لوح و فریب خورده می‌دانستند و هم چنان تنها راه را مقابله و حتی برخورد نظامی اعلام می‌کردند.

در مرحله‌ی دوم آنچه کانون توجه قرار گرفت، صیانت از تاسیسات در قبال تهدیدات احتمالی و ایجاد قابلیت جایگزینی و حفظ توان موجود و در مرحله‌ی سوم تقویت و تکمیل ظرفیت‌های چرخه‌ی سوخت و رفع نواقص و کاستی‌ها بود. از آنجا که برنامه‌ی غنی سازی پیش از رسیدن به مرحله‌ی نهایی در معرض جنجال سیاسی و تبلیغاتی قرار گرفته بود، ضروری بود با تنظیم وضعیت سیاسی و بدون بازگشت به بحران، مراحل باقی مانده را طی نماییم. دو رکن اساسی به طور متمرکز پی‌گیری شد: تکمیل کارخانه‌ی UCF اصفهان و تولید اولیه‌ی گاز هگزافلوراید و همزمان تولید حداقل ضروری دستگاه‌های سانتریفیوژ برای مرحله‌ی اولیه‌ی غنی سازی، علیرغم همه‌ی دشواری‌ها هر دو مهم به موقع به انجام رسید؛ به نحوی که هر زمان تصمیم به غنی سازی گرفته شود، ظرف مدت بسیار کوتاهی نتیجه‌ی مطلوب حاصل خواهد شد و نیز در صورتیکه امکانات و تاسیسات هسته‌ای مورد هجوم نظامی قرار گیرد، می‌توان تولید گاز غنی شده و سوخت را بدون آسیب پذیری ادامه داد. در زمینه‌ی دفاعی و نحوه‌ی مقابله با بحران و شرایط خاص اقتصادی نیز پیش بینی و برنامه‌ریزی‌های لازم انجام شده است که گزارشات مجموعه‌ی این موارد جداگانه خدمت شما گزارش شده است. البته هدف از این ظرفیت‌سازی به هیچ عنوان مقابله‌ی اروپا و غرب نیست؛ بلکه مقصود این است که طرف مقابل مطمئن شود که هیچ راهی برای توقف این فناوری ندارد تا در نهایت به یک تفاهم میانه و قابل پذیرش طرفین تن دهد.

مرحله چهارم تقویت موضع حقوقی بود. از ابتدای بحران موضوعات فنی و حقوقی مورد توجه ویژه و دقیق بوده است. آمریکا بنا داشت در آژانس و سپس در شورای امنیت ایران را متهم به نقض معاهده عدم اشاعه نموده و بر اساس آن محرومیت ایران از حقوق مطرح در بند چهارم NPT راجع به استفاده از انرژی صلح آمیز هسته‌ای را دنبال کند.

در مذاکرات سیاسی و در اظهارات رسمی و رسانه‌ای به طور مستمر قصورهای ایران را مطرح و بزرگ می‌نمود و اصرار داشت که ایران همکاری لازم را با آژانس برای اصلاح و جبران تخلفات، انجام نداده است. همزمان با تاکید بر نظامی بودن اهداف ایران و طرح موضوعات جدید، تلاش داشت پای بخش نظامی را به میان بکشد.

کار در بخش حقوقی - فنی با مذاکره با مدیر کل آژانس در تهران آغاز شد و توسط گروه‌های کارشناسی با دقت و حوصله به طور منظم و پیوسته دنبال شد تا موضوعاتی را که به عنوان تخلف یا قصور ایران قلمداد می‌شدند، به تدریج حل و فصل گردند. طبق مقررات پادمان هرگاه کشوری در اجرای تعهداتش قصور کند، باید مبادرت به اقدامات اصلاحی نماید و این اقدامات مورد تایید آژانس قرار گیرد. متأسفانه نتایج نمونه‌برداري‌ها درجات بالایی از غنی سازی را نشان می‌داد که می‌توانست ایران را برای مقاصد تسلیحاتی متهم نماید. یکی از دشوارترین مباحث فنی با آژانس تایید این موضع ایران بود که منشأ این سطوح از غنی سازی آلودگی خارجی می‌باشد. موضوعات دیگر نیز هر یک پیچیدگی‌های ویژه خود را داشته و مستلزم مباحث دقیق تخصصی و غالباً طولانی برای روشن شدن مساله بوده‌اند. بدیهی است این زاویه کار کمتر مورد توجه افکار عمومی قرار گرفته است ولی جنابعالی مستحضرد که صدها ساعت وقت کار مداوم مصروف رفع این ابهامات شده و پیشرفت تدریجی ولی قابل ملاحظه‌ای در این مسیر حاصل شده است. مسایل حساس، پیچیده و عمده‌ای تا قبل از اجلاس پاریس حل و فصل شدند. ولی این مرحله از کار هنوز نهایی نشده است. برای تکمیل و پایان بخشیدن به موضوعات باقی مانده اقدامات و بحث‌ها و بازدیدهای لازم بازرسان در دست اجرا است و پیش بینی می‌شود قبل از پایان سال جاری میلادی این مرحله پایان یابد که در نتیجه هر گونه دلیل یا بهانه حقوقی از مخالفین سلب خواهد شد.

نقطه آغاز مرحله پنجم، توافق پاریس است. بر خلاف تصور عمومی، توافق پاریس نه پایان این فرآیند بلکه در واقع ابتدای مذاکرات واقعی برای نیل به تفاهم است. از آنجا که ایران در آن مقطع امکانات ساختاری خود را در بخش چرخه سوخت کامل کرده بود، امکان تعلیق غنی سازی برای یک دوره چند ماهه بدون آنکه خدشه اساسی به برنامه تولید سوخت وارد شود، فراهم شده بود. متقابلاً اروپا نیز

پذیرفت که وضعیت را طی این دوره در آژانس عادی کند تا امکان انجام مذاکرات فراگیر در شرایط آرام و متعادل فراهم شود.

توافق پاریس حاوی پنج رکن اساسی است:

- 1- هدف توافقنامه مذاکره به منظور نیل به یک راه‌حل مورد قبول طرفین است. مفهوم این عبارت برای اروپا به وضوح روشن است، زیرا آگاه است که ایران تنها راه‌حلی را خواهد پذیرفت که شامل غنی‌سازی باشد.
  - 2- حق ایران برای مقاصد صلح آمیز انرژی هسته‌ای و ارجای بدون تبعیض این حق شناسایی شده است. گرچه این حقوق بر اساس معاهده عدم اشاعه غیر قابل انتزاعی‌اند ولی تأکید بر آن در توافقنامه دو جانبه نشانه دیگری از آمادگی برای تفاهم مرضی الطرفین شامل غنی‌سازی است.
  - 3- توافق شد که ایران برای ایجاد اطمینان نسبت به حفظ ماهیت صلح آمیز برنامه هسته‌ای‌اش تضمین عینی بدهد. واضح است که ارایه تضمین عینی برای حفظ برنامه هسته‌ای است و نه حذف آن.
  - 4- متقابلاً اروپا نیز متعهد است در زمینه‌های سیاسی اقتصادی امنیتی و فن‌آوری تضمین قطعی بدهد. این به مفهوم تضمین عادی‌سازی و ارتقاء روابط است که تعهدی کاملاً منطقی است؛ زیرا در نهایت امر تنها تضمین واقعی و درازمدت برای طرفین و اعتماد و اطمینان واقعی نسبت به نیت و اقدامات یکدیگر ارتقاء و تعمیق روابط است. مذاکرات TCA با اروپا و عضویت ایران در WTO بعنوان عضو ناظر با تلاش و حمایت اروپا اولین قدم در این راه است.
  - 5- همکاری منطقه‌ای در قبال بحران‌های موجود و نیز همکاری در مقابله با تروریسم منجمله القاعده و منافقین نیز مکمل تضمینات فوق و مقوم تفاهمات است. گرچه هنوز اروپا نسبت به منافقین عملکرد درستی ندارد ولی صرف این تفاهم و شناسایی این گروه در کنار القاعده به عنوان مظاهر تروریسم کور، قدمی مثبت و روبه جلو می‌باشد.
- پس از سه ماه مذاکره در سطح گروه‌های کاری مجموعه نظرات و پیشنهادات توسط هیات ایران بعنوان مبنای راه‌حل به سه کشور ارایه گردید. مذاکراتی که متعاقباً در کار گروه هسته‌ای و سپس در کمیته راهبردی انجام شد نیز پیشرفت‌هایی را در این چارچوب به همراه داشت. لیکن احساس شد اروپا به دلیل یا به بهانه انتخابات ریاست جمهوری قصد دارد حصول به تفاهم را به تاخیر اندازد و لذا تأکید شد در صورت عدم توافق ایران ناگزیر است راساً اقدام به راه‌اندازی مجدد تاسیسات اصفهان نماید. این وضعیت به ملاقات مجدد با وزرای سه کشور در ژنو انجامید که طی آن سه وزیر متعهد شدند تا اواسط مردادماه طرح جامع و کامل خود را با مذاکره و تفاهم ارایه نمایند. بنابراین تبدیل بحران به فرصت عملاً محقق شده است و باید با تدبیر از این فرصت بهره‌برداری شود البته نتیجه‌گیری و بهره‌برداری نهایی از فرآیند مذاکرات در ابتدای کار دولت جدید و تصدی امور اجرایی کشور توسط رییس جمهور منتخب محقق خواهد شد.
- گرچه طرح اروپا در حال تدوین نهایی است ولی بر اساس اظهارات و شواهد چندین موضع و موضوع در طرح اروپا پذیرفته شده و قابل ارایه است. مواضعی که تا قبل از دستیابی ایران به فناوری هسته‌ای همواره از طرف آنها نفی شده بود و آمادگی برای پذیرش آنها وجود نداشت، مذاکرات انتقادی و یا سازنده پانزده سال گذشته با اروپا گواه این مدعی است:
- 1- حمایت کامل از برنامه تولید انرژی هسته‌ای در ایران شامل تأمین نیروگاه از منابع غربی؛
  - 2- تضمین ارایه سوخت نیروگاه‌ها به مدت طولانی و با پشتوانه آژانس و سازمان ملل؛
  - 3- تضمین‌های مربوط به تمامیت ارضی، استقلال، حاکمیت ارضی و عدم تجاوز به ایران؛
  - 4- تقویت روابط سیاسی و امنیتی شامل همکاری‌های سیاسی - امنیتی در منطقه؛
  - 5- شناسایی ایران به عنوان منبع اصلی تأمین انرژی برای اروپا شامل نفت و گاز؛
  - 6- رفع تدریجی موانع ارسال تجهیزات، فناوری پیشرفته و همکاری‌های تکنولوژیک؛
  - 7- تقویت همکاری‌های بین‌المللی منجمله در مقابله با تروریسم و مواد مخدر؛
  - 8- پیشرفت سریع در نهایی شدن موافقتنامه تجاری ایران و اروپا و عضویت ایران در WTO.
- در مورد چرخه سوخت نیز راه‌حل میانه و قابل تفاهم کاملاً برای اروپا روشن است و چنانچه اراده سیاسی برای حل و فصل موضوع به صورت جدی باشد امکان تفاهم فراهم خواهد بود. برخی از قرائن حاکی از آن است که اروپا قصد دارد پیشنهاد خود را بر مبنای حداقلی ارایه نماید و تا سپتامبر با ایران مذاکره نماید تا نهایتاً پس از روشن شدن سیاست دولت جدید پیشنهادات خود را تکمیل نماید. به اروپایی‌ها گوشزد شده است که چنین شیوه‌ای خطای غیر قابل بازگشت خواهد بود و در صورتی که طرح اروپا برای ایران قابل قبول نباشد به اقدامات عملی دست خواهد زد و البته هم چنان آماده ادامه مذاکرات خواهد بود.
- در پایان لازم می‌دانم از همه کارشناسان متعهد و خستگی‌ناپذیر از سازمان انرژی اتمی وزارت امور خارجه و سایر نهادهای ذیربط که در این دوره نسبتاً طولانی به طور مداوم و مستمر پیگیری امور مربوط به آژانس و سایر مسایل بوده‌اند که ذکر نام آنها مقدور نیست ولی همگی شایسته تقدیرند؛ و از همه دانشمندان و متخصصین هسته‌ای که کار فوق‌العاده انجام داده‌اند و علیرغم محدودیت‌ها با روحیه و ایمان، توانایی هسته‌ای کشور را به طور مداوم ارتقا داده‌اند و در واقع قهرمانان اصلی این صحنه‌اند و از اعضای هیات مذاکره کننده که متشکل از زبده‌ترین افراد سیای حقوقی کشور بوده و دارای سوابق طولانی در زمینه مذاکرات دشوار و حساس سیاسی حقوقی و بین‌المللی

می‌باشند و به گواهی هم کسانی که از جزئیات امر مطلع‌اند در طراحی برنامه‌ریزی مذاکره با تبحر کامل عمل کرده و در برابر مجموعه وسیع تیم اروپایی به خوبی در خط مقدم از منافع و امنیت ملی دفاع نمودند و علیرغم همه نامهربانی‌ها و اظهارات مغرضانه و تخریب‌کننده در همه مقاطع با دلسوزی و دقت به کار خود ادامه دادند و از وزرا و مسوولین عالی کشور از جمله آقایان دکتر خرازی، مهندس آقازاده، امیر شمخانی، حجت‌الاسلام و المسلمین یونسی، مهندس جهانگیری، دکتر حسین تاش، دکتر ولایتی، دکتر لاریجانی و جناب آقای بروجردی که در همه مقاطع با مباحث و نظرات دقیق و مسوولانه حامی و پشتوانه کار بوده‌اند؛ سپاسگزاری و تشکر نمایم. توجه ویژه راهنمایی‌های ارزنده و حمایت‌های قاطع جنابعالی و نیز حمایت سران محترم قوا و ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین‌کننده و بنیادین بوده است. مهمتر از همه آنکه موضوع هسته‌ای يك بار دیگر اهمیت جایگاه رهبری نظام را در تنظیم و هدایت سیاست‌های کلان کشور و ایجاد وحدت نظر بین همه مسوولین و جامعه به وضوح آشکار ساخت چنانکه در تمام مدت نظرات و تصمیمات راسخ ایشان عامل اصلی پیشرفت کار به طور منظم بود.

اینجانب در هفته‌های اخیر رییس جمهور منتخب را در جریان اقدامات انجام شده و وضعیت پیش رو گذاشتم و مواردی را برای ادامه مسیر کار به ایشان پیشنهاد نمودم. تردیدی ندارم که مرحله نهایی کار با هدایت رهبر معظم انقلاب اسلامی به نحوی که متضمن منافع دراز مدت جمهوری اسلامی ایران باشد به سرانجام مطلوب خواهد رسید. انشاءالله.»

به گزارش گروه دریافت خبر خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، متن پاسخ رییس جمهور به دبیر شورای عالی امنیت ملی به شرح زیر است:

یکشنبه 9 مرداد ۱۳۸۴ - 31 جولای ۲۰۰۵

«بنام خدا

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین آقای دکتر روحانی؛

با تشکر از گزارش خوبی که ارسال کرده‌اید، لازم می‌دانم از جنابعالی که همواره با تدبیر، شجاعت و تلاش چشمگیر در همه‌ی عرصه‌های مختلف انقلاب و مدیریت کشور به خصوص در عرصه‌ی ساماندهی به امنیت ملی منشأ خیر و خدمت بوده‌اید، سپاسگزاری کنم، گرچه پاسخ این همه خدمت را خداوند با لطف و کرم خود عنایت خواهد فرمود.

مطمئن هستم که تدبیر و اندیشه‌ی شما و جمع‌بندی‌های ارزنده‌ای که در دبیرخانه شورای عالی ارائه شده، بارها سبب جلوگیری از بروز بحران، حل بحران‌ها به طریق مناسب و نیز راهگشا به حفظ و تقویت امنیت کشور گردیده است. به طور ویژه باید از جنابعالی به خاطر خدمت ارزشمندی که برای کشور در جریان مسائل هسته‌ای به عنوان امین شایسته‌ی رهبری و ملت و دولت به انجام رساندید، تقدیر کنم. آنچه در این فرایند حاصل شد نشان داد که اولاً مذاکره و طی طریق دیپلماسی نیز بسیار مهم است و ثانیاً به یاری خداوند توان ما برای جذب و کسب منافع ملی از این طریق نیز توانی بالا است. قطعاً اگر این طریق که دست‌آوردهای ارزنده‌ای داشت، طی نشده بود، امروز با مشکلات فراوانی رو به رو بودیم. در حالی که شما و عزیزانی که فداکارانه در این عرصه گام نهادند موجب رفع بسیاری از تهدیدها و حتی تبدیل تهدید به فرصت بود. گرچه هنوز تهدید و خطر وجود دارد و امیدوارم که دولت آینده نیز قادر باشد که با موفقیت راه کسب منافع و مصالح ملی را طی کند. من به طور ویژه باید از گروه مذاکره‌کننده که تجهیز و به خوبی از سوی وزارت امور خارجه، سازمان انرژی اتمی و سایر دستگاه‌ها و به خصوص دبیرخانه و شخص جنابعالی پشتیبانی شد، تشکر کنم و کار ارزنده آنان را افتخاری دیگر در کارنامه‌ی افتخارات ملی بدانم. خود من و نیز شما شاهد بودیم که این عزیزان که به اصرار ما و تأیید نظام، گام در این وادی نهادند؛ چه خوب از عهده مسوولیت دفاع از منافع ملی و رفع تهدیدات و عرصه منطقی مطالب برآمدند.

از آنچه در این مدت نسبت به بعضی عزیزان، در بعضی مواقع در رسانه‌ها به ناحق روا داشته‌اند، متأسفم؛ ولی اطمینان دارم که جامعه‌ی ما و نظام قدردان عزیزانمان بوده و نیز حرمت جنابعالی را که واقعاً از سرمایه‌های ارزنده کشور و انقلاب هستید، نگاه خواهد داشت. در همه حال و همه جا برایتان آرزوی موفقیت می‌کنم و دوران همکاری با شما را به عنوان خاطره‌ای سرشار از موفقیت برای خود حفظ خواهم کرد.

سید محمد خاتمی

رویدادهای عراق، دولت آینده و نیروهای موثر در آینده عراق

تاکید طالبانی بر ضرورت رفع اختلاف‌های مربوط به تدوین قانون اساسی دائمی عراق در یک کنفرانس فراگیر

یکشنبه 9 مرداد ۱۳۸۴ - 31 جولای ۲۰۰۵

جلال طالبانی رئیس جمهوری عراق امروز خواستار برگزاری کنفرانسی با مشارکت روسای احزاب سیاسی حاضر در مجمع ملی و نیروهای سیاسی خارج از آن جهت بررسی مشکلاتی شد که ممکن

است مانع از تکمیل تدوین قانون اساسی دائمی عراق در مهلت تعیین شده یعنی 15 آگوست (24 مرداد) شود.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از خبرگزاری فرانسه، طالبانی پس از پایان دیدار با زلمای خلیل زاد سفیر آمریکا در بغداد گفت: هدف از برگزاری این کنفرانس حل مشکلاتی است که کمیته تدوین قانون اساسی با آن روبرو است و نیز ایجاد یک طرح سیاسی فراگیر برای مشارکت نمایندگان همه قشرهای ملت عراق به منظور موفقیت روند سیاسی است.

رئیس جمهور عراق تاکید کرد که تدوین قانون اساسی در مهلت تعیین شده آن یعنی 15 آگوست (24 مرداد ماه) پایان می یابد که عراق و آمریکا در این زمینه با هم اتفاق نظر دارند. طالبانی اظهار داشت: قانون اساسی با توافق و با استناد به قانون اداره عراق در دوران انتقالی تدوین خواهد شد.

رئیس جمهور عراق با اشاره به شرکت خود در نشست فوق العاده سران عرب که چهارشنبه هفته جاری در شرم الشیخ مصر برگزار خواهد شد، گفت: هیات عراقی در این نشست واقعیت اوضاع عراق و ضرورت حمایت همه جانبه کشورهای عربی از دولت بغداد برای مهار و سرکوب تروریسمی که بیگناهان را در عراق هدف قرار می دهد، تشریح خواهد کرد.

طالبانی گفت: عراق خواستار برقراری روابط جدید با کشورهای عربی براساس منافع واقعی و نه تعارفات است.

همچنین زلمای خلیل زاد سفیر آمریکا در بغداد نیز حمایت کشورش را از روند سیاسی در عراق اعلام کرده و گفت: ما برای کمک به عراقی ها در روند سیاسی و روند تدوین قانون اساسی دایمی آمده ایم و اینکه عراقی ها خود قانون اساسی دایمی کشورشان را تدوین کنند و هیچ کس حق دخالت در این روند را ندارد.

خلیل زاد افزود: تدوین قانون اساسی باید منجر به ثبات عراق و در نتیجه ثبات منطقه و جهان شود زیرا عراق الگویی برای جهان آزاد خواهد شد.

کمیته تدوین قانون اساسی دایمی عراق امروز تصمیم گرفت که تدوین قانون را در مهلت تعیین شده (24 مرداد ماه) به پایان برساند و آن را به تعویق نیندازد تا مجمع ملی بتواند تمام جزئیات این پیش نویس را بررسی و در نهایت تصویب کند.

احمد چلبی مورد یک سوء قصد قرار گرفت

یکشنبه 9 مرداد ۱۳۸۴ - 31 جولای ۲۰۰۵

کاروان مشایعت کننده احمد چلبی امروز در منطقه لطیفیه در جنوب بغداد هدف حمله افراد مسلح ناشناس قرار گرفت و یکی از محافظان احمد چلبی کشته شد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از خبرگزاری فرانسه، وزارت کشور عراق نیز ضمن تاکید بر وقوع این عملیات تروریستی اعلام کرد هنوز مشخص نشده است که احمد چلبی به هنگام وقوع این حمله در کاروان مذکور حضور داشت یا خیر؟

وزارت کشور عراق در ادامه با اشاره به این مطلب که این حادثه در منطقه لطیفیه در جنوب بغداد به وقوع پیوست تصریح کرد این منطقه ضمن منطقه موسوم به مثلث مرگ است.

به گزارش این منبع در این حادثه یکی از محافظان احمد چلبی کشته شد و سه تن دیگر نیز زخمی شدند که بلافاصله به بیمارستان یرموک در بغداد منتقل شدند.

شایان ذکر است چلبی سالهای طولانی در تبعید زندگی کرده و از طرفداران سرسخت دخالت نظامی آمریکا در عراق با هدف سرنگون کردن رژیم صدام بود.

چلبی علاوه بر اینکه در دولت جدید پست معاون نخست وزیر را در اختیار دارد، سرپرستی وزارت نفت را نیز تا زمان تعیین وزیر دائمی آن برعهده داشت.

تحلیل اوضاع ایران و عراق در رسانه های جمعی

روزنامه های تهران: یکشنبه 9 مرداد

یکشنبه 9 مرداد ۱۳۸۴ - 31 جولای ۲۰۰۵

پی پی سی: روزنامه های صبح یکشنبه تهران در صدر گزارش های خود از تحولاتی در مذاکرات هسته ای ایران و اروپا خبر داده اند و همزمان با آخرین هفته کار دولت محمد خاتمی، بیشتر روزنامه ها تجلیل هاشمی رفسنجانی و میرحسین موسوی را از دولت آقای خاتمی در صدر اخبار خود آورده اند و روزنامه های نزدیک به جناح راست به انتقادهای خود از دولت خاتمی شدت داده اند.

کیهان، **جمهوری اسلامی و جوان** در صدر اخبار خود نوشته اند اروپا مهلت خواست و ایران نپذیرفت. در واپسین ساعات به پایان مهلتی که ایران برای اروپا در نظر گرفته بود تا پاسخ خود را به آخرین

پیشنهاد های ایران اعلام دارد، **خراسان** در عنوان اصلی خود از زبان علی آقا محمدی، سخنگوی

شورای عالی امنیت ملی نوشته ایران پیشنهاد اورپا برای به تعویق افتادن مهلت را نپذیرفت.

در همین حال گزارش های داخلی همین روزنامه ها نشان می دهد که هنوز واکنش دولت ایران آشکار نشده است.

مدیر **کیهان** در سرمقاله این روزنامه بار دیگر به انتقاد از روند کار دولت محمد خاتمی در مورد بحران هسته ای پرداخته و پیشنهادهای قبلی خود را برای خارج شدن از معاهده ان تی پی تکرار کرده و نوشته این که سه کشور اروپایی از ایران ۷ روز مهلت اضافی خواسته اند ولی درخواست آنان با مخالفت مسئولان پرونده هسته ای کشورمان روبرو شده است، مخالفت صریح و سریع، امیدآفرین است و از هوشیاری و تجربه اندوزی دست اندکاران دیپلماسی هسته ای ایران اسلامی حکایت می کند، یعنی همان موضعی که از ابتدا انتظار آن می رفت.

جوان در سرمقاله خود از روزنامه هائی که گفته اند با راه انداختن فعالیت های مرکز اصفهان گام اول در راه غنی سازی برداشته می شود انتقاد کرده و توضیح داده که مرکز اصفهان ربطی به غنی سازی ندارد و با اشاره به اظهار نظر عضوی از کمیسیون امنیت ملی مجلس نوشته او که سمت مهمی نیز در مجلس دارد، گویا نمی داند که سایت UCF اصفهان اساساً فاقد پروسه غنی سازی است و تنها برای عملیات تبدیل مواد یا فرآوری مواد اورانیومی متنوع، از جمله برای استفاده در سایت غنی سازی نطنز فعالیت می کند.

جوان نوشته به راستی، چرا رسانه های ما در موضوعی بس مهم مثل پرونده هسته ای اصل را بر تولید مطلب گذاشته اند و نه صحت و استواری کارشناسانه آن؟ آیا اگر اروپا به استناد اینکه این مقام رسمی ایران از غنی سازی در اصفهان خبر داده، همین مطلب را دستاویز بهانه های جدید کند، چه کسی را باید ملامت کرد. اروپا، مقام مذکور یا رسانه را؟!

ایران و شرق از تجلیل از محمد خاتمی توسط اکبر هاشمی رفسنجانی و اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام خبر داده و گفته های آقایان هاشمی و خاتمی را در صدر اخبار خود جا داده اند اما **کیهان** نوشته سه نماینده عضو فراکسیون اکثریت مجلس کارنامه هشت ساله دولت اصلاحات را در عرصه سیاست داخلی و خارجی منفی و ناموفق توصیف کردند و گفته اند در این دوره نه تنها بی توجهی به معیشت و نیازهای اولیه زندگی مردم موجب خدشه به کرامت انسانی و حرمت آحاد جامعه شد، بلکه تبعات سوء و وحشتناک مسایل فرهنگی و رفتاری نیز ناشی از همین امر بوده است. یک نماینده محافظه کار تهران به نوشته **کیهان** اطرافیان خاتمی را "کوتاه فکر و خودخواه" خوانده است. **همبستگی** از قلم میرحسین موسوی آخرین نخست وزیر در صدر اخبار خود نوشته کاری که دولت خاتمی در زمینه هسته ای انجام داد کمتر از ملی کردن صنعت نفت نبود.

همبستگی بخشی از سخنان محمد خاتمی را در آخرین جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام در صدر اخبار خود آورده که نسبت به قدرت گرفتن تجر در کشور ابراز نگرانی کرده و آن را از افت های جامعه خوانده است. یک روز پس از گفته های آیت الله توسلی که وزیر کشور هم بر آن تاکید کرده بود، روزنامه های امروز نشان داده اند که رییس جمهور نیز در آخرین هفته کاری خود با نگرانی از متحجران و راست های افراطی خواستار آن شده که فرهیختگان جامعه برای جلوگیری از تجر همراهی شوند. در همین حال به نوشته **شرق**، مرتضی مبلغ معاون سیاسی وزارت کشور صریح تر از همیشه به فرمانداران و استانداران گفته است خطر تجر، امروز از همیشه بیش ترست. در حالی که روزنامه های مختلف تهران اظهار نظرهای تند و انتقادهای معاون دادستانی تهران را علیه وکیل اکبر گنجی و همسر او به چاپ رسانده اند، روزنامه **ایران** از زبان محمود سالار کیا نوشته ارائه درخواست آزادی مشروط از سوی وکیل برای موکل خود، نیاز به گرفتن اجازه از موکل ندارد و اگر وکلای اکبرگنجی نیز اقدام به درخواست آزادی مشروط کنند، اقدام آنان قابل پیگیری است.

روزنامه های تهران: 8 مرداد

شنبه 8 مرداد ۱۳۸۴ - 30 جولای ۲۰۰۵

پی بی سی: روزنامه های اولین روز هفته در تهران، دو روز مانده به مهلت تعیین شده برای پاسخ گویی کشورهای اروپایی به طرح هسته ای پیشنهادی ایران خبر داده اند که دولت خاتمی در همین هفته فعالیت در مرکز هسته ای اصفهان را از سرخواهد گرفت.

ابراز نگرانی رییس دفتر بنیانگذار جمهوری اسلامی درباره قدرت گیری یک گروه راست مذهبی و تاکید مهدی کروبی به لزوم تاسیس حزبی فراگیر که مانع از قدرت گیری راست های افراطی شود از جمله دیگر اخبار روزنامه های امروز است.

جام جم با اشاره این که دو روز مانده است به پایان ماه ژوئیه و مهلت تعیین شده برای ارائه طرح اروپایی ها، از زبان علی لاریجانی نماینده ولی فقیه در شورای عالی امنیت ملی نوشته این توقع، توقع منطقی و متینی برای این دولت است که در پایان دوره، آخرین کارش این باشد که فعالیت اتمی کشور آغاز شود و متوقف نباشد.

طنز نویس **آفتاب یزد** با اشاره به این که علی لاریجانی قبلاً گفته بود در مذاکرات هسته ای در غلطان دادیم و آب نبات گرفتیم، پرسیده با این وجود چه اصراری دارند که تکلیف گفتگوهای هسته ای در زمان خاتمی حل شود، اگر درست است که آب نبات گرفته ایم آیا بهتر نیست تصمیم گیری به عهده دولتی بماند که آب نبات نگیرد و درغلطان ندهد.

همبستگی به نقل از یک نشریه آمریکایی از پیشنهاد اروپایی ها در پاسخ طرح ایران خبر داده و از قول سخنگوی شورای عالی امنیت ملی نوشته هر پیشنهادی که متضمن جلوگیری از حق ایران برای تولید سوخت باشد قابل قبول نیست.

شرق از زبان آیت الله توسلی رییس دفتر مورد اعتماد آیت الله خمینی نوشته: با وجود مخالفت امام با خرافات و اعتقادات انجمن حجتیه، فلان آقا در فلان جلسه می گوید امام زمان اینجا نشسته است. رییس دفتر و فرد مورد اعتماد آیت الله خمینی به نوشته **شرق** با اشاره به اعضای انجمن حجتیه که به گفته وی قدرت گرفته اند گفته: این افراد در نهایت هم انتقام خود را از امام می گیرند و الان هم مشغول این کار هستند.

همسنگی هم در صدر اخبار خود ابراز نگرانی آیت الله توسلی را از فعال شدن انجمن حجتیه در کشور منعکس کرده و در صفحات داخلی خود از زبان مهدی کروی نوشته: طرح حکومت اسلامی خطرناک است.

به نوشته این روزنامه رییس پیشین مجلس گفته است برای حفظ جمهوری باید حزب فراگیری تشکیل داد و به مبارزه برای حفظ حقوق مردم پرداخت. **آفتاب بزد** با نزدیک شدن تاریخ آغاز به کار دولت تازه از زبان یکی از اعضای هیات رییس مجلس نوشته شاید ساختن مرکزی برای فرود هلی کوپتر در محوطه مجلس برای استفاده از میهمانان خارجی باشد که برای مراسم تحلیف احمدی نژاد می آیند.

این اشاره از آن جا اهمیت می یابد که همزمان با انتشار خبر ساخت محل فرود هلی کوپتر در مجلس چند رسانه پرسیده بودند پس تبلیغات محافظه کاران بر اصرار رییس جمهور جدید به استفاده از وسایل نقلیه عمومی و دوری از تجمّل چه شده است.

علی بابائی، عضو هیات رییس مجلس به نوشته **آفتاب بزد** به خبرنگاران گفته در گفتگو با مقامات امنیتی و انتظامی ترتیبات مراسم تحلیف رییس جمهوری پیش بینی شده است. روزنامه های امروز خبرهای کوتاه و مبهمی درباره اکبر گنجی روزنامه نگار زندانی و در حال اعتصاب غذا منتشر کرده اند.

شرق از احتمال دخالت هاشمی رفسنجانی و حل ماجرای گنجی نوشته و **اعتماد** خبر داده دانشجویان قرار گذاشته اند غروب ها برای سلامتی گنجی مجلس دعای ندبه در منزل وی برپا دارند. روزنامه **ایران** از ابراز نگرانی همسر گنجی از وخامت وضعیت جسمی همسرش خبر داده و از زبان وی نوشته پزشکان معالج از وخیم بودن وضعیت جسمی گنجی خبر داده اند.

مرور هفته نامه های ایران : ۷ مرداد
جمعه 7 مرداد ۱۳۸۴ - ۲۹ جولای ۲۰۰۵

بی بی سی: هفته نامه ها در آخرین هفته ریاست جمهوری محمد خاتمی عملکرد هشت ساله دولت اصلاحات را بررسی کرده و در عناوین اصلی خود بر لزوم از سرگیری فعالیت های هسته ای تاکید کرده اند.

دوره هشت ساله دولت اصلاحات کمتر از یک هفته دیگر به پایان می رسد و نشریات اصلاح طلب از آن به عنوان "سه هزار روز تاریخی" نام برده اند.

امید جوان در گزارشی مهمترین وقایع هشت سال گذشته از دوم خرداد ۷۶ تا دوازده مرداد ۸۴ را مرور کرده و نشان داده که دولت چه حوادثی را از سر گذرانده که به عقیده نویسندگان: "در تاریخ ایران کم نظیر یا بی نظیر هستند."

صدا که در اصفهان منتشر می شود به انتقاد از کسانی پرداخته که به عقیده نویسندگان بعد از پیروزی در انتخابات ریاست جمهوری وانمود می کنند که "ناکون فساد و تباهی بیداد می کرده و اکنون رئیس جمهور منتخب برای ریشه کنی فقر و فساد و نجات مستضعفان آمده است." سرمقاله نویس **صدا** گفته های آیت الله مصباح یزدی و آیت الله جنتی دبیر شورای نگهبان را نقل کرده که گفته اند از ۲۶ سال پیش تا کنون دولت اسلامی نداشته ایم و مردم در انتخابات به فساد اقتصادی و ریخت و پاش نه گفتند.

ناکامی های دولت اصلاحات

در مقابل، نشریات وابسته به محافظه کاران بر تورم، بیکاری، فقر و برخی کمبودهای اقتصادی انگشت گذاشته و **یالنارات** ارگان انصار حزب الله تیتراژ زده: "قطار معضلات و ناکامی ها هدیه خاتمی به دولت احمدی نژاد."

به نوشته ارگان انصار حزب الله، دولت جدید میراث دار معضلات فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی دولت خاتمی است اما آقای احمدی نژاد خواهد توانست بر این مشکلات را از پیش رو بردارد. **پرتو سخن** در مقاله ای به نقد سیاست های اقتصادی دولت آقای خاتمی پرداخته و مسئولان وزارت نفت را متهم کرده که در قراردادهایی که با شرکت های خارجی امضا کرده اند مخازن نفتی کشور را به حراج گذاشته اند.

به نوشته این نشریه، افزایش ذخایر نفتی و بالابردن سطح تولید، ادعایی بی پایه است و وزارت نفت بدون توجه به کمبود گاز در داخل، برنامه صادرات گاز را دنبال کرده است.

پرتو سخن که در انتخابات ریاست جمهوری از نشریات حامی آقای احمدی نژاد به حساب بوده، به دولت آینده پیشنهاد کرده که "اموال به غارت رفته مسلمین را که با رانت های مختلف در اختیار خانواده های ۱۰۰ فامیل قرار گرفته با شجاعت بگرداند تا درس عبرتی برای آیندگان باشد."

تعلیق؛ اشتباهی بزرگ

یالثارات و پرتو سخن بر آغاز بلادرنگ غنی سازی اورانیوم تاکید کرده و ارگان انصار حزب الله به نقل از الهام امین زاده نماینده تهران نوشته: "وقت کشی اروپایی ها دیگر قابل تحمل نیست." گفته می شود کشورهای اروپایی در طول هفته آینده و پیش از شروع به کار دولت جدید، پیشنهادات خود را به ایران ارائه خواهند داد اما **پرتو سخن** نوشته، باید با "تصمیمی شجاعانه" حتی پیش از پایان فرصت دوماهه، کار غنی سازی را آغاز کنیم بلکه قدری از آب رفته به جوی باز گردد.

پرتو سخن تعلیق غنی سازی را "اشتباه استراتژیک ایران" دانسته که به عقیده نویسندگان این هفته نامه باعث شده "در میان غربی ها این توهم بوجود آید که خطایی کرده ایم و برای جبران آن تضمین داده ایم."

امید جوان پرونده هسته ای را مهمترین مسئله دولت جدید دانسته که آقای احمدی نژاد ناچار است به جای "آب و نان به کیک زرد" بپردازد و فرجام این پرونده را پیگیری کند.

این هفته نامه با نقل سخنان آقای احمدی نژاد در اولین مصاحبه بعد از انتخابات که گفته بود "اروپایی ها از برج عاج بیرون بیایند" نوشته: "اگر نخواهند پائین بیایند چه می کنیم."

امید جوان می نویسد: "رئیس جمهوری که می خواست با ملموس ترین شعارها آغاز کند که فرودست ترین مردمان از درک آن عاجز نباشند، اکنون باید در باره پیچیده ترین مفاهیم نظیر کیک زرد و غنی سازی سخن بگوید که خیلی از مردم چیزی از آن سر در نمی آورند."

حقوق شهروندی

ایران جمعه گزارش دادگستری تهران در باره نقض حقوق شهروندی را نقدی دلسوزانه معرفی کرده که به جای گزارش های پر از آمار مثبت و رو به رشد، نشان داده حق و حقوق چه اندازه حساس و مهم است و با اندکی خطا چه نتایج تاسف باری ممکن است به بار آید.

ارگان خبرگزاری دولتی با استقبال از این که قوه قضائیه پیش از طرح آن در نهادهای و مجامع بین المللی حقوق بشر به نقد عملکرد خود پرداخته نوشته: اگر این رویه در قوه قضائیه ادامه پیدا کند جلوی ضایع شدن حقوق را می گیرد و آرامش را به مردم باز می گرداند.

دوست و دشمن

دیدار ابراهیم جعفری نخست وزیر عراق از تهران بازتاب گسترده ای داشته و **شما** ارگان حزب موتلفه در عنوان اصلی خود از عراق و دولت آن کشور به عنوان "ملت و دولت برادر" یاد کرده و نوشته: "ایران بنا ندارد که با سران جدید برخاسته از خواست و تمایل مردم عراق تسویه حساب کند."

شما در سرمقاله خود به دولت پیشنهاد کرده برای گسترش روابط راهی برای مهار کامل نیروهای سازمان مجاهدین که در عراق مستقر هستند، بیاید تا امکان رفت و آمد بدون پاسپورت و ویزا شهروندان دو کشور فراهم شود.

در همین حال، اعتصاب غذای اکبر گنجی روزنامه نگار زندانی که از سال ۷۹ در زندان به سر می برد، ابعاد بیشتری یافته و برخی از انتقال وی به بیمارستان خبر داده و پیش بینی کرده اند که به زودی آزاد خواهد شد.

اما **شما** حال آقای گنجی را خوب توصیف کرده و نوشته دشمنان جمهوری اسلامی که از ضربه انتخابات ریاست جمهوری گیج شده و آقای گنجی را به سوژه تبدیل کرده اند.

ارگان حزب موتلفه نوشته: "آنان بیش از آنکه نگران خرابی حال گنجی باشند می خواهند خرابی حال خود را ببوشانند."

ضمیمه 1

متن پیش نویس قانون اساسی عراق

شنبه 8 مرداد ۱۳۸۴ - 30 جولای ۲۰۰۵

همبستگی ملی: روزنامه‌ی القدس العربی چاپ لندن متن کامل پیش‌نویس قانون اساسی عراق را به شرح زیر منتشر کرده است:

فصل اول: اصول اساسی

ماده 1: جمهوری عراق (اسلامی فدرال) دولتی مستقل با حاکمیت نظام جمهوری دموکراتیک فدرال خواهد بود.

ماده 2: اسلام، دینی رسمی و منبع اصلی قانون‌گذاری است. تدوین قانون در صورت مغایرت با اصول و احکام آن جایز نیست. این قانون هویت اسلامی اکثر ملت عراق با اکثریت شیعه و سنی است که در آن به حقوق همه‌ی ادیان احترام گذاشته می‌شود.

ماده 3: ملت عراق از دو ملیت اصلی عرب و کرد و قومیت‌های اصلی ترکمن، کلدانی، آشوری، سریانی، ارمنی، شبک، (فارس)، یزیدی و صابین تشکیل شده که همگی آنها در دسترس به حقوق و واجبات ملی‌شان مساوی هستند.

ماده 4: زبان عربي، زبان رسمي دولت عراق است و زبان كردي در کنار آن، زبان رسمي منطقه ي كردستان و دولت مركزي است. مناطق و استانها نيز مي‌توانند در صورت موافقت اكثريت و بعد از همه پرسی كلي، هر زبان محلي ديگري را به عنوان زبان رسمي انتخاب كنند.

ماده 5: دولت عراق جزوي از جهان عرب و اسلام - و از موسسان اتحاديه ي عرب و سازمان كنفرانس اسلامي- است.

ماده 6: حاكميت با قانون و ملت، منبع قدرت است و مي‌تواند با شركت در انتخابات و همه پرسی و موسسات ويژه ي قانون اساسي به طور مستقيم و مخفيانه نظرش را اعلام كند.

ماده 7: دولت عراق داراي سرزمين، ملت و حاكميت يکپارچه و متحد است.

ماده 8: خانواده، اساس جامعه است و براساس آن، يك دولت عراقي اصيل بر اساس اصول و ارزشهاي دين، اخلاق ملي، تأمين حمايت مادران و كودكان، جوانان و تهيه شرايط مناسب براي رشد تواناييها و استعدادهايشان حفظ مي‌شود.

ماده 9: آزاديها و حقوق اصلي مندرج در قانون اساسي براي همگان وارد است و تهيه ي قانون بر خلاف اين موارد جايز نيست (مربوط به ماده 2).

ماده 10: هر فكر و اقدامي تحت هر اسمي مبني بر ايجاد نژادپرستي، تكفير، تروريسم (تشويق، تمجيد، مقدمه‌چيني و ترويج) به ويژه در زمينه ي حزب بعث صدام ممنوع است. همچنين جايز نيست كه اين امر جزوي از چند دستگي سياسي در دولت باشد.

ماده 11: روابط داخلي و خارجي دولت عراق بايد بر اساس صلح و همكاري با همه به ويژه كشورهاي همجوار باشد.

ماده 12: دولت عراق به معاهدات بين‌المللي كه با قوانين مندرج در اين قانون اساسي تعارض ندارد، پاييند است.

ماده 13: تمام نيروهاي مسلح عراقي و سازمانهاي امنيتي جزوي از ملت عراق هستند. آنها نماينده ي مردم از مليت‌ها، دين و مذهبهاي مختلف و تحت فرماندهي قوانين مدني هستند و ماموريت آنها دفاع از دولت عراق است. آنها در امور سياسي دخالتي ندارند و نقشي هم در انتقال قدرت ندارند. همچنين استفاده از آنها در سرکوب ملت عراق ممنوع است.

ماده 14: مرجعيت ديني از استقلال برخوردار است و مقام آن به عنوان يك نماد ملي و ديني بلندپايه است.

ماده 15: عتبات مقدسه يا هر نظام ديني و تمدني براي دولت عراق از شخصيت قانوني برخوردارند و دولت بايد بر حفظ حرمت آنها تاكيد داشته و به مردم اجازه دهد تا با آزادي مناسبشان را به جاي آورند.

ماده 16: بغداد، پايتخت دولت عراق است و مي‌توان با استفاده از قانون، پايتخت ديگري نيز در نظر گرفت.

ماده 17: پرچم، شعار و سرود ملي، مهر، تعطيلات رسمي، مناسبتهاي ديني و ملي با استفاده از قانون تعيين مي‌شود.

----- فصل دوم: حقوق اساسي و آزاديهاي عمومي -----
* حقوق اساسي *

ماده 1: مردم عراق صرف نظر از جنس، مليت، اصالت، رنگ، دين، مذهب، اعتقاد و اندیشه در مقابل قانون مساوي‌اند و هرگونه تبعيضي براساس موارد ياد شده، در دين آنها ممنوع است.

ماده 2: هر عراقي حق زندگي، امنيت و آزادي دارد، بنابراین محروم کردن افراد از اين حقوق جز بر اساس قانون و حکم دستگاههاي قضائي جايز نيست.

ماده 3: تساوي فرصت‌هاي اعطا شده به همه ي عراقيها بر اساس قانون الزامي است.

ماده 4:

الف: تابعیت عراقی، حق همه‌ی عراقی‌ها است و نمی‌توان این حق را تحت هیچ دلیلی از کسی سلب کرد؛ چرا که این حق شهروندی و جزو حقوق افراد است و هر فردی حق دارد در صورت ضایع شدن این حق، آن را بازپس بگیرد. هم‌چنین افراد می‌توانند تابعیت‌های متعدد داشته باشند؛

ب: عراقی، یعنی کسی که مادر یا پدرش عراقی باشد، هر غیر عراقی که با یک عراقی ازدواج کرده است، می‌تواند بعد از اقامت در عراق به مدت حداقل پنج سال مستمر از تاریخ ازدواجش، تابعیت عراقی داشته باشد؛

ج: تابعیت عراقی بر اساس سیاست اسکان که محل مساله‌ی جمعیت شناسی در عراق است، مجاز نیست؛ د: احکام مربوط به تابعیت براساس قانون سازماندهی می‌شود.

ماده 5: تبعید، اخراج و محروم کردن افراد از رفت و آمد در داخل کشور و خارج از آن و همچنین منع افراد از بازگشت به کشور جایز نیست به جز بر اساس قانون.

ماده 6: دولت باید حقوق اساسی زنان و مساوات آنان با حقوق مردان را در زمینه‌های مختلف بر اساس احکام شرعی اسلام تضمین و به زنان کمک کند تا بتوانند در انجام وظایفشان در خانواده و محل کار موفق باشند.

ماده 7: الف: پدر و مادر در تربیت، آموزش و توجه به فرزندان حقی به گردن دارند و فرزندان هم باید به آنها به ویژه در دوره‌ی کهنولت و ناتوانی کمک کنند؛ ب: استفاده از کودکان و افراد کم سن و سال در شغل‌هایی که مناسب سن آنها نیست، ممنوع و دولت باید تدابیری را برای حمایت از آنها اتخاذ کند.

ماده 8: داشتن مایملک و استفاده از آن حق هر عراقی است و نمی‌توان مایملک افراد را مگر بر اساس منافع عمومی در مقابل تعویض عادلانه و سریع، از آنها گرفت. هم‌چنین هر عراقی می‌تواند بدون هیچ شرط و اجباری در تمامی نقاط عراق مایملک داشته باشد.

ماده 9: آزادی انسان و حفظ کرامت بر اساس قانون واجب است و جایز نیست کسی توقیف، دستگیر، حبس و یا مورد بازجویی قرار بگیرد؛ مگر بر اساس دستور دادگاه قضایی. هر گونه آزار روحی، جسمی و معامله‌ی غیرانسانی حرام است. بر اساس قانون، گرفتن حق برای خسارت دیدگان چه از نظر مادی و چه از نظر ادبی واجب است.

ماده 10: ارایه‌ی برگه‌های اولیه‌ی تحقیقات به قاضی پرونده طی کمتر از 24 ساعت از زمان دستگیری متهم ضروری است و تمدید آن تنها یک بار و به همان مدت قبلی ممکن است.

ماده 11: هر فردی می‌تواند با هر وسیله‌ای که قانون اجازه داده به بیان نظرات خود بپردازد؛ مگر آنکه به نظم عمومی و ادب خلل وارد نکند. دولت باید شرایط انجام موارد زیر را تامین کند:

الف: آزادی مطبوعات، اعلامیه‌ها، نشست‌ها و تظاهرات‌های مسالمت آمیز؛

ب: تاسیس جمعیت‌ها، احزاب سیاسی، سندیکاها، اتحادیه‌های شغلی و امکان پیوستن به آنها.

ماده 12: آزادی دین، عقیده، مناسک دینی براساس قوانین به گونه‌ای که به نظم عمومی و ادب خلل وارد نکند؛ الزامی است.

ماده 13: هر فردی حقوق شخصی خود را دارد که شامل:

الف: حفظ حرمت منازل و عدم اجازه‌ی ورود به آن و بازرسی از آن مگر به دستور قانون؛

ب: آزادی استفاده از پست‌های الکترونیکی، تلفن و دیگر انواع پست‌ها و عدم نظارت بر آنها مگر بر اساس ضرورت‌های امنیتی و قانونی است.

ماده 14:

الف: هیچ چیز جنایت به شمار نمی‌رود و مجازاتی ندارد؛ مگر بر اساس تعریف مندرج در قانون؛

ب: دستگاه‌های قضایی مستقل هستند و قانون بر آن حاکمیت دارد؛

ج: حق شکایت برای همه محفوظ است؛ د: حق دفاع در تمامی مراحل تحقیق، بازرسی و محاکمه محفوظ است؛

ه: متهم تا زمان اثبات اتهام در دادگاه قانونی بی‌گناه است؛

و: جلسات محاکمه جز در صورت تصمیم دادگاه علنی است؛

ز: محاکمه‌ی متهم به یک اتهام برای بار دوم و بعد از تبرئه‌اش جایز نیست؛ مگر اینکه مدارک جدیدی وجود داشته باشد و اجرای حکمی شدیدتر از مجازات مورد نظر مجاز نیست؛

ح: مجازات‌های شخصی؛

ط: قانون جنایی براساس قانون قبلی قابل اجرا نیست تا زمانی که قانون جدیدی جایگزین شود؛

ی: محروم کردن متهم از سخن گفتن بنا بر هر دلیلی جایز نیست؛

ک: دادگاه موظف است برای متهمانی که وکیل مدافع ندارند، وکیل اختیار کرده و هزینه‌ی آن را نیز بپردازد؛

ل: قانون صلح را برای متهم اجرا کند.

ماده 15: الف: پرداخت مالیات جز براساس قانون جایز نیست؛ ب: به موجب قانون افراد کم درآمد و کسانی که نمی‌توانند حداقل لازم زندگی را تأمین کنند، از پرداخت مالیات معاف هستند.

ماده 16:

الف: خواست دولت باید بر تحکیم نقش سازمان‌های جامعه‌ی مدنی، حمایت، توسعه و ایجاد همکاری میان آنها با سازمان‌های جامعه‌ی مدنی بین‌المللی، البته با استفاده از اهداف مشروع و ابزارهای درست باشد؛

ب: تأسیس موسسات جامعه‌ی مدنی که به ضرر منافع جامعه هستند و یا هدف از تأسیس آنها با انگیزه‌ی نظامی و تشکیل شبه نظامیان مسلح سری و یا علنی است، ممنوع است؛

ج: خواست دولت باید بر توسعه‌ی عشایر، احترام به ارزش‌ها و عرف‌های مثبتی که در میان آنها رایج است و با اصول دین، قانون و ارزش‌های انسانی منافات ندارد، باشد.

ماده 17: هر عراقی می‌تواند علاوه بر حقوق مذکور در قانون اساسی، از تمامی حقوق مندرج در معاهدات بین‌المللی که عراق یکی از طرف‌های آن است، در صورت عدم تعارض با احکام اسلام، برخوردار شود.

ماده 18:

الف: دولت باید به خانواده‌های شهدا، زندانیان سیاسی و افرادی که از دست نظام گذشته زیان دیده‌اند، توجه کند و با آنها براساس قانون رفتار کند؛

ب: دولت باید به افراد معلول و نیازمند توجه کند و بر اساس قانون آمادگی‌های لازم را برای حضور آنها در جامعه فراهم کند.

ماده 19: هر عراقی حق دارد از آموزش و بهداشت سالم برخوردار شود. همچنین فرصت‌های کاری در اختیار داشته باشد، بنابراین دولت باید هزینه‌های این حقوق را تأمین کند.

----- فصل سوم: موسسات دولت فدرال -----

ماده 1: حکومت عراق از سه قوه‌ی قانون‌گذاری، مجریه و قضائیه تشکیل شده که هر یک وظایف‌شان را بر اساس فصل‌های زیر انجام می‌دهند.

- ** فوه قانون گذاري ** -

ماده 2: فوهي قانون گذاري در دولت عراق از دو رده تشكيل شده 1- مجمع ملي 2- شوراي منطقه يي و استان ها.

ماده 3: مجمع ملي از نمايندگان تمامي ملت عراق تشكيل شده و هر عضو نماينده 100 هزار فرد است. نمايندگان بر اساس قانون از طريق انتخابات سراسري و به طور مخفي انتخاب مي شوند.

ماده 4: اعضاي مجمع ملي بايد داراي شرطهاي زير باشند:

الف: خودش عراقي و پدر و مادرش نيز متولد عراق باشد؛

ب: کمتر از 30 سال نداشته باشد؛

ج: فردي با آبرو و خوش نام باشد و به جنابتي که محل شرافت اش است، محکوم نشده باشد؛

ه: جزو دستگاههاي کشتار جمعي سابق و يا از همکاران آنها نباشد؛

ز: مدرک ديپلم يا معادل آن داشته باشد؛

ح: زمان نامردي عضو نيروي مسلح و سيستمهاي امنيتي نباشد؛

ط: مشمول قانون بعث زدائي نباشد. ماده 5: عضو مجمع ملي بايد قبل از آغاز کار اداي سوگند کند.

ماده 6: مجمع ملي بايد قوانين دولت فدرال را وضع کند و بر انجام کارهاي سيستمهاي دولتي بر اساس آنچه در قانون اساسي آمده، نظارت داشته باشد.

ماده 7: مجمع ملي بايد براي سازماندهي کارها و انجام وظيفاتش يك سيستم داخلي تدوين کند.

ماده 8: جلسات مجمع ملي بايد علني باشد و متن مذاکرات آن منتشر شده، مگر در مواردی که هیات ریاست مجمع براساس قوانين داخلي بر ضرورت سري بودن جلسات تاکيد داشته باشد.

ماده 9: مجمع ملي بايد در اولين نشست اش يك سيستم داخلي موقت برنامه ريزي کند تا زماني که سيستم داخلي دائمي براي آن وضع شود.

ماده 10: مجمع ملي بايد اولين نشست خود را 15 روز بعد از اعلام نتايج انتخابات و بر اساس دستور ریاست جمهوري به ریاست مسن ترين افراد تا زمان انتخاب رييس برگزار کند. تمديد اين مدت به بیش از 11 روز از تاريخ مذکور جايز نيست.

ماده 11: مدت دوره ي مجمع ملي چهار سال است که از اين نشست آغاز و تا پايان سال چهارم به پايان مي رسد. انتخابات مجمع ملي جديد نيز طي 60 روز از تاريخ پايان دوره مذکور انجام مي شود.

ماده 12: مجمع ملي دو دوره ي سالانه ي شش ماهه دارد که چگونگي اين دوره ها از سوي قانون تعيين مي شود. اين دوره ها که در آن بودجه ي کلي ارائه مي شود تنها بعد از تصويب به پايان مي رسد.

ماده 13:

الف: نخست وزير و يا اکثريت اعضاي حاضر در مجمع ملي مي توانند مدت دوره ها را به مدت يك ماه تمديد کنند و اين امر به دليل انجام مسائلي است که نیاز به تمديد اين دوره ها دارند؛

ب: نخست وزير و اکثريت اعضاي حاضر در مجمع ملي مي توانند در صورت ضرورت نشستهاي اضطراري برگزار کنند، البته اين نشستها به موضوعاتي مربوط مي شود که درخواست براي انجام نشست براي آن داده شود.

ماده 14:

الف: حد نصاب برگزاري جلسات مجمع با حضور اکثريت اعضا نصف تعداد کلي به اضافه يك است؛

ب: تصمیمات در نشست‌های مجمع ملی با رای اکثریت است، مگر در مواردی که در قانون اساسی و بر خلاف این امر ذکر شده است.

ماده 15: مجمع ملی در اولین دوره از نشست‌هایش طی انتخابات یک مرحله‌ای و مستقیم و بر اساس آراء، رییس مجمع و معاونانش را انتخاب می‌کند.

ماده 16: حق ارائه‌ی پیشنهاد درخصوص قوانین مجمع ملی در برخی مسائل معین بر اساس اختیارات دولت فدرال که در این قانون به آن اشاره شده، منحصر به کابینه‌ی دولت و یا 25 عضو از اعضای مجمع ملی و یا یک چهار تعداد افراد است.

ماده 17:

الف: حق ارائه‌ی پیشنهاد درخصوص قوانین مالی و بودجه‌ی کل مجمع، منحصر به کابینه‌ی دولت است؛

ب: مجمع ملی می‌تواند درخصوص بودجه‌ی کلی و کاهش مختصر مبالغ نوعی توازن انجام دهد و در زمان ضرورت افزایش اجمالی هزینه‌ها را به شورای وزراء پیشنهاد بدهد.

ماده 18: مجمع ملی معاهداتی را که عراق آنها را امضاء کرده است و یا قصد دارد به آن بپیوندد و همچنین توافقنامه‌های بین‌المللی که قصد پیوستن به آن را دارد، تصویب می‌کند.

ماده 19:

الف: توافق مجمع ملی با اعزام نیروهای مسلح به خارج از عراق بر اساس مسأله‌ی دفاع با موافقت بیش از دو سوم اعضا بر اساس پیشنهاد شورای وزراء امکان پذیر است؛

ب: موافقت مجمع ملی با اعزام نیروهای مسلح به خارج از عراق برای حضور در نیروهای حافظ صلح وابسته به سازمان ملل با اکثریت آراء و بنا بر پیشنهاد شورای وزیران است.

ماده 20: توافق مجمع ملی در موارد زیر الزامی است:

الف: تعیین رییس و اعضای ستاد مشترک ارتش عراق بر اساس پیشنهاد شورای وزیران؛

ب: تعیین رییس و اعضای شورای عالی قضائی با اکثریت آراء و بنا بر پیشنهاد شورای وزیران؛

ج: تعیین اعضای دادگاه قانون اساسی (با اکثریت دو سوم آراء و بنا بر پیشنهاد شورای وزیران؛

د: تعیین روسای هیات‌های دیپلماتیک و هیات‌های دائم سازمان‌های بین‌المللی با اکثریت آراء و بر اساس پیشنهاد شورای وزیران؛

ه: تصویب اعلام وضعیت اضطراری بر اساس پیشنهاد شورای وزیران؛

و: استیضاح رییس جمهور، معاونان، نخست وزیر، وزرا و هر مسوول دیگر در هر مقامی در هر یک از قوه‌های مجریه و قضائیه. انجام تحقیقات و جمع‌آوری اطلاعات با حضور شخصی افراد و بر اساس درخواست دو سوم از اعضای مجمع ملی؛

ز: عزل رییس جمهور و عدم رای اعتماد به نخست‌وزیر و وزرای وی به طور جمعی یا فردی با اکثریت دو سوم آراء.

ماده 21: توافق مجمع ملی با تعیین رییس سازمان اطلاعات عراق، رییس و اعضای شورای امنیت ملی بر اساس پیشنهاد شورای وزیران.

ماده 22: مجمع ملی باید به بدهی‌ها و یا پروژه‌هایی که دولت قصد موافقت با آن را دارد و باید مبالغی از خزانه دولت برای آنها اختصاص داده شود، نظارت داشته باشد.

ماده 23:

الف: مجمع ملي مي‌تواند با اكثريت آراء به نخست‌وزير راي اعتماد نهد كه اين امر بايد بر اساس درخواست‌هاي زير باشد:

1: يك پنجم اعضا خواهان عدم راي اعتماد باشند؛

2: درخواست رياست جمهوري به عدم راي اعتماد بر اساس مسائل مهم و توجه‌پذير؛

3: محكوم شدن نخست وزير از سوي دادگاه عالي.

ب:

1: در صورت عدم راي اعتماد به وزراي كابينه، تا زمان تشكيل كابينه جديد و طي مدت حداكثر يك ماه كابينه قبلي به انجام وظيفش ادامه مي‌دهد؛

2: در صورت استعفای نخست‌وزير، معاون وي تا زمان تشكيل كابينه جديد به مدت حداكثر يك ماه زمام امور را به دست مي‌گيرد.

ماده 24: مجمع ملي مي‌تواند در موارد اضطراري از جمله عدم توانائي وزراء به طور فردي يا جمعي از آنها سلب اعتماد نمايد كه البته اين مساله براساس اكثريت آراء اعضا است.

ماده 25:

الف: تصويب مجمع ملي با اعلام جنگ و حالت اضطراري براساس اكثريت دو سوم آرا و بر اساس درخواست نخست‌وزير و مشورت با رييس جمهور است؛

ب: دوره‌ي وضعيت اضطراري يك ماه است كه با تصويب در هر بار قابل تمديد است؛

ج: نخست‌وزير بايد صلاحيت‌ها و اختيارات لازم را كه به وي امكان اداره‌ي كشور طي دوران اعلام جنگ يا وضعيت اضطراري را مي‌دهد، داشته باشد. اين صلاحيت‌ها به موجب قانون تعريف مي‌شود.

* حقوق و مصونيت‌ها:

ماده 26:

الف: اعضاي مجمع ملي زمان برگزاري جلسات و اظهار نظرات خود مصون بوده و تحت پيگرد قرار نمي‌گيرند. دستگيري اعضا در زمان برگزاري جلسات مجمع جز در صورت اتهام شخص به ارتكاب جرم جايز نيست. موافقت اكثريت اعضا با لغو مصونيت شخص و يا بازداشت شخص به اتهام ارتكاب جنايت لازم است؛

ب: اعضا از حقوق و امتيازاتي كه نظام داخلي مجمع ملي بر اساس قوانين تعيين شده، مشخص مي‌كند، بهره‌مند مي‌شوند.

ماده 27:

الف: مجمع ملي بايد به اعتراضاتي كه درخصوص صحت آراء اكنسابي اعضا ارائه شده توجه كند؛

ب: عضويت در مجمع جز در صورت اجماع اكثريت دو سوم آراي اعضاي مجمع باطل است؛

ج: انتقاد از تصميم مجمع ملي درخصوص ابطال عضويت در دادگاه عالي فدرال جايز است؛

د: قانون فدرال درخصوص اقداماتي صادر مي‌شود كه لازم‌الاجراء هستند؛

ه: قبول درخواست استعفای افراد ويژه مجمع ملي است.

ماده 28: مجمع ملي مي‌تواند در صورت موافقت اكثريت دو سوم آراء در صورت وجود توجهيات و بر اساس درخواست ارائه شده يك سوم اعضا و يا شوراي وزيران و موافقت رييس جمهوري منحل شود.

زمان انحلال مجمع ملي بايد از شوراي وزيران بخواهد تا طي حداكثر سه ماه انتخابات عمومي را در کشور برگزار کند.

----- فصل چهارم: موسسات دولتي هاي منطقه‌يي -----

ماده 1: نظام فدرال در "جمهوري فدرال عراق" از مناطق، استان‌ها و پايخت مناطق تشكيل مي‌شود.

ماده 2: هر منطقه از دو استان و يا بيشتر تشكيل شده است، بنابراين هر منطقه حق دارد كه يك منطقه واحد به شمار بيايد.

ماده 3: دولتي هاي منطقه‌يي بر سرزمين خود و اهالي آن براساس مرزهاي اداري حاكمروايي مي‌کنند.

ماده 4: مناطق از دو استان يا بيشتر تشكيل شده و چندين منطقه حق دارند كه با هم منطقه‌يي واحد را تشكيل دهند. ماده 5: دولتي هاي منطقه‌يي از قوه قضائيه، مجريه و قانون‌گذاري تشكيل مي‌شوند.

* قوه قانون‌گذاري ويژه يك منطقه:

ماده 6: قوه قانون‌گذاري منطقه از يك شورا موسوم به شوراي قانون‌گذاري منطقه‌يي تشكيل مي‌شود.

ماده 7: اعضاي شوراي قانون‌گذاري منطقه‌يي از سوي اهالي منطقه و طي انتخابات انتخاب مي‌شوند كه برگزاري اين انتخابات به موجب قانون اساسي منطقه و قانون انتخاباتي است كه با قانون اساسي فدرالي تعارض ندارد. قانون فدرال تعداد افرادي را كه نمايندگان آنها در شورا انتخاب مي‌شود، تعيين مي‌کند.

ملاحظات: اولين شوراي ملي منتخب مناطق كارش را در حوزه قانون‌گذاري و نظارت بر تدوين پيش‌نويس قانون اساسي منطقه‌يي آغاز و سپس آن را براي همه‌پرسی به مردم منطقه ارائه داده كه بعد از موافقت اكثريت به تصويب خواهد رسيد.

ماده 8: شوراي قانون‌گذاري منطقه‌يي به انجام كارها و مسووليت‌هاي مندرج در متن قانون اساسي منطقه‌يي مي‌پردازد.

* قوه مجريه منطقه‌يي:

ماده 9: قوه‌يي مجريه‌يي منطقه‌يي شامل رييس منطقه است.

ماده 10: رييس منطقه همان رييس عالي اجرايي منطقه است.

ماده 11: رييس منطقه به شيوه مندرج در قانون اساسي منطقه و قانون انتخابات تعيين مي‌شود.

ماده 12: شرط نامزد پست رياست منطقه‌يي به شرح زير است:

الف: بايد جزو اهالي منطقه و از ساكنان آن باشد؛

ب: بايد بالاتر از 40 سال و داراي صلاحيت‌هاي كامل باشد؛

ج: بايد معيار انتخاب رييس منطقه در همه مناطق يكسان باشد.

ماده 13: رييس منطقه بايد قبل از برعهده گرفتن پست‌اش در مقابل شوراي ملي منطقه‌يي اداي سوگند کند و تعيين آن از سوي رييس جمهوري دولت فدرال به تصويب برسد.

ماده 14: رييس منطقه نماينده مردم‌اش در خارج و در مقابل دستگاه‌هاي دولت فدرال است. رييس منطقه مي‌تواند بر اساس اختياراتي كه قانون اساسي فدرال به آن اعطا کرده و هم‌چنين بعد از تصويب شوراي ملي منطقه‌يي توافقنامه‌هايي را با ديگر مناطق در جمهوري عراق فدرال امضاء کند.

ماده 15: قانون اساسي منطقه‌يي صلاحيت‌ها و اختيارات رييس منطقه، چگونگي انتخاب و مدت رياستش را مشخص مي‌کند.

* شوراي وزيران منطقه‌يي و شوراي اجرايي:

ماده 16: شوراي وزيران منطقه‌يي همان هيات‌هاي عالي اجرايي در منطقه هستند که تحت نظارت و دستور رئيس منطقه فعاليت مي‌کنند.

ماده 17: تامامي صلاحيت‌هاي شوراي وزيران منطقه‌يي بر اساس متن قانون اساسي منطقه‌يي که با قانون اساسي فدرال تعارض ندارد، است.

ماده 18:

الف: دولت منطقه‌يي هر سال بودجه‌اي را براي منطقه اختصاص مي‌دهد. همچنين قانون هم درخصوص شوراي قانونگذاري منطقه‌يي صادر مي‌کند؛

ب: درآمدهاي منطقه‌يي از سهم تعيين شده از سرمايه‌هاي طبيعي، درآمدهاي ويژه منطقه و بودجه‌اي که دولت فدرال اختصاص مي‌دهد، تامين مي‌شود.

ماده 19: دولتهاي منطقه‌يي نياز ادارات منطقه‌يي به ويژه در زمينه‌ي سازماندهي نيروهاي امنيت داخلي را تامين مي‌کنند.

ماده : دولتهاي منطقه‌يي حق دارند که بعد از موافقت شوراي قانونگذاري منطقه‌يي از نيروهاي امنيت دولت فدرال براي حفظ امنيت داخلي‌شان درخواست کمک کنند و دولت فدرال هم در اين صورت بايد بعد از موافقت شوراي قانونگذاري از نيروهاي امنيتي محلي وابسته به يکي از مناطق کمک بگيرد.

ماده 22: دو تن از اعضا متن زير را به عنوان اينکه جزوي از ويژگي‌هاي دولت منطقه‌يي باشد، پيشنهاد کردند. اين متن از دولت فدرال سوييس ماده 56 درخصوص روابط بين منطقه با کشورهاي ديگر است.

1- مناطق مي‌توانند در زمينه‌هاي مورد نظر و همچنين امور و محلي با کشورهاي ديگر به امضاي توافقنامه بپردازند.

2- اين توافقنامه‌ها نبايد با حقوق و منافع دولت فدرال و يا حقوق ديگر مناطق تعارض داشته باشد. مناطق بايد قبل از امضاي هرگونه معاهده‌اي دولت فدرال را در جريان قرار دهند.

3- مناطق مي‌توانند مستقيماً با گروه‌هاي خارجي که هم سطح خودشان هستند، برخورد کنند اما در موارد ديگر بايد از طريق دولت فدرال عمل کنند.

* قوه قضائيه منطقه‌يي

ماده 23: قوه قضائيه منطقه‌يي از شوراي قضايي منطقه‌يي و دستگاه قضائي تشکيل شده است. ديوان عالي منطقه‌يي و مجلس شورا راس هرم قضائي را تشکيل مي‌دهند.

ماده 24: دادگاه قضائي مستقل است و هيچ کس به غير از قانون به آن حکومت ندارد. هيچ قدرت و شخصي نمي‌تواند در امور آن دخالت يا به استقلال آن لطمه وارد کند.

ماده 25: انواع دادگاه‌ها، نوع، وظيفه و محل تشکيل آن در منطقه بر اساس قانون قوه قضائيه منطقه‌يي است که از شوراي ملي صادر مي‌شود.

ماده 26: قانون تعيين کننده روابط بين قوه قضائيه منطقه‌يي و قوه قضائيه دولت فدرال و ديگر مناطق است.

* استان‌هايي که در يك منطقه سازماندهي نشده‌اند:

ماده 27:

1: استان‌ها از تعدادي از مناطق و روستاها تشکيل شده است؛

2: شوراي استانداری بالاترین مقام اداری و محلی در انجام اقداماتی است که ویژه مقامات دولت فدرال نیست؛

3: شوراي استانداری تحت نظارت هیچ وزارتخانه‌ای نیست و از نظر مالی نیز مستقل است؛

4: استانداری که از سوی شوراي استانداری انتخاب می‌شود، رییس عالی اجرای استان است که مسوول انجام وظایفی است که از سوی شورا موظف به انجام آن شده است.

* پایتخت

ماده 28: بغداد با مرزهای شهری‌اش پایتخت جمهوری عراق است و با مرزهای اداری‌اش جز منطقه‌ی بغداد به شمار می‌رود.

----- فصل پنجم: ضمانت‌های قانون اساسی -----
* دادگاه فدرال قانون اساسی

ماده 1: دادگاه فدرال قانون اساسی يك هیات قضائی مستقل است.

ماده 2:

1- دادگاه فدرال قانون اساسی از 9 عضو که از سوی مجمع ملی با اکثریت دوسوم است، انتخاب می‌شوند. این انتخاب به شرح زیر است:

الف: پنج قاضی از بین 10 تن از نامزدهایی که شوراي عالی قضائی معرفی می‌کند؛

ب: چهار عضو از بین فقهای شریعت و اساتید حقوق و کسانی که لقب استاد، وکیل، مشاور حقوقی دارند و یا در عرصه حقوق فعالیت دارند با حداقل 20 سال سن. این چهار تن از بین هشت تن از افرادی هستند که از سوی شوراي وزیران معرفی می‌شوند.

2-

الف: مجمع ملی از بین اعضای دولت رییس و معاونانش را انتخاب می‌کند؛

ب: هیات دادگاه در مقابل مجمع ملی مسوول است.

ماده 3: قانون راه‌های عزل اعضای دادگاه، انتقال آنها و پایان عضویت آنها را مشخص می‌کند.

ماده 4: اعضای دادگاه، باید کاملاً به انجام وظایفشان بپردازند و شغل دیگری برای خود اختیار نکنند تا زمانی که قانون خلاف آن را تصویب کند.

ماده 5: دادگاه فدرال قانون اساسی باید:

1- بر قانونی بودن قوانین نظارت داشته باشد؛

2- به توضیح متون قانون اساسی بپردازد؛

ماده 6: حکم‌های دادگاه و تصمیمات آن لازم‌الاجرا است.

ماده 7: حکم‌ها و تصمیمات دادگاه در روزنامه رسمی منتشر می‌شود.

ماده 8: حقوق اعضای دادگاه، وظایف، مصونیت‌ها و اقدامات آنها براساس قانون است.

ماده 9: کمیسیون انتخابات.

ماده 10: کمیسیون انتخابات هیات اداری مستقلی است که مسوولیت برگزاری انتخابات، همه‌پرسی، اداره و نظارت آنها را برعهده دارد.

ماده 11: کمیسیون از استقلال مالی و اداری برخوردار است که مقر آن در بغداد است و در مناطق و استان‌ها هم دفتر دارد.

ماده 12:

الف: کمیسیون انتخاب از شورای کمیسیون و اداره انتخابات تشکیل می‌شود؛

ب: مجمع ملی، اعضای شورای کمیسیون را بر اساس نامزدهای اعلام شده از سوی شورای وزیران انتخاب می‌کند؛

ج: مجمع ملی از بین اعضای شورای کمیسیون رییس، معاون رییس و مدیر دایره‌ی انتخاباتی را تعیین می‌کند.

ماده 13: وظایف کمیسیون انتخابات به شرح زیر است:

الف: صدور دستورات لازم برای انجام تسهیلات در اجرای قوانین مربوط به کار کمیسیون؛

ب: تنظیم برگه‌های ثبت نام از رای‌دهندگان؛

ج: ثبت نام از احزاب سیاسی؛

د: ثبت نام از نامزدهای انتخاباتی؛

ه: تهیه جدول انتخابات و اداره‌ی کار جمع‌آوری آراء؛

و: استفاده از ناظران انتخاباتی؛

ز: حل و فصل درگیری‌های انتخاباتی؛

ح: تصویب نتایج انتخابات.

ماده 14: تشکیل کمیسیون، شرط عضویت در نشست‌های آن، تعداد اعضا، مدت عضویت، حقوق، وظایف، مصونیت‌ها و هر مساله دیگری که مستلزم کار کمیسیون است، بر اساس قانون سازماندهی می‌شود.

* هیات عمومی آزاد اندیشی

ماده 15: هیات نظارتی است که سعی می‌کند تا با نظارت بر وظایف دولت درستی آن را تضمین کند.

ماده 16: در هیات یک روحانی نیز حضور دارد، این هیات از استقلال مالی و اداری برخوردار است.

ماده 17: هیات از رییس و یک معاون رییس تشکیل شده که از سوی مجمع ملی و از بین چهار قضاتی که شورای عالی قضایی آنها را معرفی کرده، تعیین می‌شوند که این دو در مقابل شورای قضایی مسوول هستند.

ماده 18: وظایف هیات عمومی آزاداندیشی به شرح زیر است:

الف: پیگیری اجرایی قوانین، سازمان‌ها و دستورات مربوط به خدمات کلی و ارزیابی میزان تناسب آن؛

ب: کشف تخلفات اداری و مالی که به سلامت و انجام وظایف و خدمات عمومی لطمه وارد می‌کند، تحقیق در خصوص تخلفات، ارجاع آن به مسئولان ذی‌ربط و پیگیری آن؛

ج: تعیین نقص سیستم‌های اداری، مالی و حتی موسسات دولتی، بیان حضور در انجام وظایف و ارائه وسائل سالم؛

د: صدور دستورات برای تسهیل در اجرای قوانین مربوط به کار هیات.

ماده 19: تمامی موسسات دولتی موظفند که در کار این هیات تسهیلاتی را ایجاد و در صورت امکان مستقیماً به آن کمک کنند.

ماده 20: تشکیل هیات، مدت کار رییس هیات و معاونش، حقوق افراد هیات، وظایف، مصونیت‌ها و وظایف هیات‌های دیگری که وظیفه نظارت را برعهده دارند، براساس قانون است.

- ** فوه مجریه ** -

ماده 1: فوه مجریه از رییس جمهور و شورای وزیران تشکیل شده است.

ماده 2:

الف: مجمع ملی رییس جمهور و معاونش را با اکثریت دو سوم آراء انتخاب می‌کند؛

ب: دوره ریاست جمهوری یک رییس جمهور و معاونش پنج سال است؛

ماده 3:

الف: رییس جمهور می‌تواند آزادانه استعفایش را به مجمع ملی ارائه دهد و مجمع نیز باید یک روز بعد از دریافت استعفانامه در مدت کمتر از 15 روز به بررسی بپردازد؛

ب: در صورت خالی بودن پست ریاست جمهوری بنا بر هر دلیلی، معاونش باید به طور موقت وظایف رییس جمهور را عهده‌دار شود. مجمع ملی نیز باید به مدت کمتر از یک ماه از تاریخ اعلام شده، رییس جمهور جدید انتخاب کند.

ماده 4: صلاحیت‌ها و اختیارات رییس جمهور به شرح زیر است:

الف: صدور عفو ویژه بنا بر دستور نخست‌وزیر؛

ب: برعهده گرفتن فرماندهی نیروهای مسلح تنها به منظور مسائل تشریفاتی؛

ج: امضای معاهدات و تصویب آن بعد از یک اجازه از مجمع ملی؛

د: درخواست از مجمع ملی برای انجام نشست‌ها طی کمتر از 15 روز از زمان اعلام نتایج انتخابات؛

ه. تصویب و لغو قوانین صادره از سوی مجمع ملی. همچنین قانون لغو شده می‌تواند بعد از ارجاع به مجمع و تصویب نهایی در صورت موافقت اکثریت دو سوم آراء طی 30 روز مجدداً به رییس جمهور ارجاع داده شود؛

و: اعطای نشان و القاب تشریفاتی به افراد بر اساس دستورات نخست‌وزیر؛

ز: نوشتن نامه‌های ویژه جهت تعیین فرمانده ستاد مشترک ارتش، رییس سازمان اطلاعات، سفیران، رییس دادگاه عالی فدرال، اعضای شورای عالی قضایی و مسوولان بلند پایه دولتی براساس دستور نخست‌وزیر؛

ح: دریافت استوارنامه هیات‌های دیپلماتیک کشورهای عربی و خارجی در عراق.

ماده 5:

الف: رییس جمهور طی 15 روز از تاریخ اولین نشست مجمع ملی، نخست‌وزیر را از اعضای پارلمان انتخاب می‌کند، در صورت شکست نخست‌وزیر تعیین شده در معرفی افراد کابینه، رییس جمهور باید نامزد دیگری را به عنوان نخست‌وزیر معرفی کند؛

ب: نخست‌وزیر باید یک‌ماه بعد از معرفی خود، اعضای کابینه‌اش را معرفی کند؛

ج: نخست‌وزیر اسامی کابینه و برنامه‌اش را به مجمع ملی ارائه می‌دهد که در صورت موافقت اکثریت آراء رای اعتماد می‌گیرد؛

د: شرط انتخاب نخست‌وزیر و وزرا بر اساس شرط‌های تعیین اعضای مجمع ملی است.
ماده 6: مسوولیت نخست‌وزیر و وزرا، دارای نوعی همبستگی است. وزارتخانه‌ها اختیاراتی دارند که در زیر به آن اشاره شده است:

الف: تهیه بودجه کلی و برنامه‌ریزی توسعه‌ی؛

ب: صدور دستورات با هدف اجرای قوانین؛

ج: پیشنهاد قانون و ارائه آن به مجمع ملی؛

د: دستور تعیین سفیر، معاونان وزارتخانه‌ها و مسوولان بلندپایه دولتی از جمله رئیس ستاد مشترک ارتش، اعضای ستاد، روسای سازمان‌های امنیتی بعد از موافقت مجمع ملی؛

ه: تشکیل سازمان‌های امنیتی، تعیین وظایف و اختیارات آنها براساس قانون اساسی.

ماده 7: نخست‌وزیر، فرمانده کل نیروهای مسلح است که وظیفه اداره کابینه و ریاست آن را برعهده دارد و به عنوان نماینده کشورش در مجامع بین‌الملل است. نخست‌وزیر می‌تواند بعد از موافقت مجمع ملی با اکثریت آراء وزرا را برکنار کند.

ماده 8: سیستم امنیتی عراق وابسته به شورای وزیران است که ابتدا پیش‌نویسی درخصوص مسائل امنیتی ارائه می‌شود که تحت نظارت قوه قانون‌گذاری قرار می‌گیرد و براساس قانون و اصول حقوق بشر به فعالیت می‌پردازد.

ماده 9: بانک مرکزی عراق، هیات نظارت بر امور مالی، هیات اطلاع‌رسانی و هیات اوقاف، هیات‌های مستقلی هستند که به شورای وزیران مرتبطند و وظایفشان را بر اساس قانون انجام می‌دهند.

- ** قوه قضائیه ** -

ماده 1: وظیفه قوه قضائیه بررسی اختلافات بین تمامی اشخاص عادی و روحانیون و همچنین سازمان‌های دولتی و غیر دولتی است.

ماده 2: قضات بر اساس دستور ریاست جمهوری و بر اساس نامزدهای معرفی شده از سوی شورای عالی قضایی و موافقت مجمع ملی انتخاب می‌شوند.

ماده 3: وظایف قوه قضائیه براساس قانون است.

ماده 4: قوه قضائیه از دادگاه و دادستانی کل در هر منطقه و استان تشکیل شده که دادگاه‌ها شامل دادگاه‌های درجه یک، استیناف، هیات‌های تحقیقاتی و دادگاه عالی هستند. دادگاه عالی از دو هیات قضایی و دیوان عالی تشکیل می‌شود.

ماده 5: قوه قضایی فدرال از دادگاه عالی فدرال تشکیل شده که خود از دو هیات قضایی و دیوان عالی متشکل است.

ماده 6: شورای عالی قضایی بر دادگاه‌های قضایی فدرال نظارت دارد و بودجه شورا را تعیین می‌کند. این شورا رئیس دادگاه عالی فدرال را به عنوان رئیس و رئیس دیوان عالی را به عنوان معاون تعیین می‌کند که اعضای آن را معاونان رئیس دیوان عالی، روسای دادگاه‌های فدرال استیناف و روسای دیوان عالی منطقه‌ی تشکیل می‌دهند.

ماده 7: شورای عالی قضایی اختیارات زیر را برعهده دارد:

الف: تعیین رئیس اعضای دادگاه عالی فدرال و آرایه اسامی آنها به مجمع ملی برای تصویب؛

ب: نظارت بر وظایف دادگاه قضایی فدرال؛

ج: تهیه بودجه قوه قضائیه با هماهنگی وزارت دارایی. این بودجه باید علاوه بر بودجه کل دولت از سوی مجمع ملی تصویب شود؛

د: آرایه اسامی قضات دادگاه‌های فدرال.

ماده 8: وظایف دادگاه عالی فدرال به شرح زیر است:
الف: نظارت بر مسایلی که در راستای اجرای قوانین فدرال است؛
ب: نظارت بر دعاوی که بین دولت فدرال، دولت‌های منطقه‌ی و استان‌ها پیش می‌آید؛
ج: نظارت بر دعاوی میان دولت‌های منطقه‌ی و ادارات استانی؛
د: نظارت بر دعاوی بین افراد و دولت فدرال.

ماده 9: عزل قاضی یا اعضای شورای عالی قضایی جز در صورت محکوم شدن به جنایتی که مخل با شرافت فرد است و یا محکوم شدن به فساد مجاز نیست. عزل قاضی یا اعضای شورا بر اساس تصمیم رییس جمهوری، درخواست شورای عالی قضایی و موافقت شورای وزیران است.

فصل ششم: احکام پایانی

ماده 1:

الف: تغییر قانون براساس پیشنهاد رییس جمهور و شورای وزیران است که در نشست شورای وزیران و براساس درخواست یک پنجم اعضای مجمع ملی مطرح می‌شود؛
ب: تغییر مواد غیر اساسی در قانون براساس موافقت دو سوم اعضای مجمع ملی و تصویب ریاست جمهوری با موافقت مردم در برگزاری همه‌پرسی عمومی است؛
ج: تغییر مواد اساسی قانون اساسی باید بر اساس موافقت دو سوم اعضای مجمع ملی در دو دوره انتخاباتی پی در پی و تصویب ریاست جمهوری با موافقت نظر مردم در یک همه‌پرسی عمومی صورت گیرد.

ماده 2: فعالیت‌های دادگاه ویژه جنایات ضد انسانی به عنوان هیات مستقل قضایی در راستای نظارت بر جنایات نظام سابق و طرفدارانش علیه ملت عراق ادامه می‌یابد.

ماده 3:

الف: هیات عالی ملی بعث‌زدایی می‌تواند به عنوان یک هیات مستقل و با هماهنگی مقامات قضایی و سازمان‌های اجرایی در چارچوب قوانین سازماندهی شده به فعالیت بپردازد؛

ب: پایان دادن به کار این هیات از سوی مجمع ملی و با اکثریت دو سوم آراء اعضا است.

ماده 4: دولت فدرال باید برای تکمیل اجرای ماده 58 قانون اداری دولت موقت و به ویژه بند ج ماده مذکور اقداماتی اتخاذ کند.

ماده 5: این قانون از زمان تصویب ریاست جمهوری با موافقت ملت در همه‌پرسی عمومی و انتشار در جراید رسمی قابل اجراست.